

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 83 • תשרי תשע"א • ספטמבר 2010 • המחיר: 30 ש"ח

בולים בתנועה

דפדוף בשולי החוברת מאפשר לראות את בול האנימציה מתעורר לחיים

21-25.11.2010

תערוכת בולים לאומית בהשתתפות בין-לאומית

סין - ארה"ב - בריטניה

2010
ירושלים
Jerusalem
תערוכת בולים לאוסית
בהשתתפות בין-לאוסית
Multinational
Stamp Exhibition

**תקיים בנייני האומה בירושלים
בימים 21-25 בנובמבר 2010**

בתערוכה יכללו המדורים הבאים:
**מסורתי, תולדות הדואר, תמאטיקה,
מסגרת בודדת, נוער (מישראל בלבד)**

**התערוכה תהיה בהיקף של 300 מסגרות
150 מסגרות לישראל + 50 מסגרות לכל
מדינה אורחת**

כל השופטים, מהארץ ומחול"ל יהיו מוסמכי פ.י.פ., ולכן
במדור הבינלאומי יוענקו גם מדליות זהב גדולות.
תנאי הקבלה מחייבים מדליה לאומית קודמת ברמת
מזדהב לפחות

**התאחדות
בולאי
ישראל**

גליון מס' 83
תשרי תשע"א - ספטמבר 2010
מחיר: 30 ש"ח
מנוי שנתי: 100 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת לפניות ולמנויים:
ת"ד 4523, ת"א 61045
טל: 03-6295547
פקס: 03-5259716
E-mail: ipf@netvision.net.il
http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב
עורך ראשי: משה רימר
עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס
שדרות רוטשילד 109, ת"א

התאחדות בולאי ישראל

מציעה:

שירות חדש לחברי התאחדות

בספריית התאחדות שמורים עשרות אלפי בולים חדשים שהונפקו
במדינות העולם בעשרות השנים האחרונות. בולים אלו נשלחים באופן
שוטף אל השירות הבולאי על ידי איגוד הדואר הבינלאומי.

עבודה רבה הושקעה במיון הבולים וארגונם בצורה הנוחה לעיון.
מוצע בזאת לנצל את האפשרות לעיין באלבומים אלו, ולהתרשם
ממגוון העיצובים, הצורות ושיטות הדפוס הקיים בבולים.

האפשרות לעיין באלבומים תינתן לחברי התאחדות בלבד.
השירות יינתן בספריית התאחדות בימי חמישי בלבד.

**יש לתאם מראש את העיון באוספי הבולים עם לילך גלעד
טלפון: 03-6295547 שלוחה 103**

תוכן העניינים

- 3 • לזכרו של ד"ר צבי שמעוני ז"ל
- 4 • הנפקות חדשות בארץ
- 6 • בול אחד?! - בולים רבים!?
- 9 • ירושלים מדור לדור
- 10 • פעילות בולאית בארץ
- 11 • "ישיר למשרד"
- 12 • תוויות ביול מסוג חדש
- 14 • מכתבים למערכת
- 16 • מכתבים מפולין הכבושה
- 24 • המלחמה שלא נגמרת
- 26 • אני אוסף זכרונות
- 28 • הדואר החשאי דרך קפריסין

לזכרו של ד"ר צבי שמעוני ז"ל

לראשונה פגשתי בצבי בשנת 1979, באסיפת הייסוד של האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל. כבר באותה פגישה הצליח צבי לפענח למעני מכתב מצור מוטס מירושלים, שלא הבנתי את מהותו, על ידי כך שהפנה אותי ליהודה לבנון, ממקימי שדה התעופה המאולתר בירושלים בעת המצור ב-1948, שהשתתף באותה פגישה. מאז, במשך כ-30 שנה, השתתף צבי בפיענוח של עוד הרבה תעלומות ותגליות בולאיות חשובות בתפקידו כמייסד והעורך הראשון של בטאון האגודה לתולדות הדואר של ארץ ישראל, תפקיד בו התמיד עד שנכנע למחלתו הקשה והעביר בשנת 2008 את עריכת הביטאון ליהודה קליינר.

כשנכנס צבי לתפקיד העורך הייתה הבולאות של ארץ ישראל בשפל חסר תקדים. לא היה אפילו אוסף רציני אחד של תקופת המוקדמים, והאוספים של שאר התקופות היו מועטים וברמה נמוכה. במצב זה היה ייסוד האגודה והופעת הביטאון בעריכת צבי מנוף חשוב וחיוני לשידרוג הרמה והחייאת העניין בבולאות ארץ ישראל. הבמה שניתנה לחוקרים ואספנים איפשרה להביא לידיעת ציבור הבולאים תובנות ותגליות חדשות ומאמרי סיכום, שעוררו עניין מחודש בבולאות המרתקת של ארץ ישראל על כל מורכבותה ומגוון תקופותיה השונות. במיוחד אמורים הדברים בבולאות תקופת המעבר ומדינת ישראל, שבשלב ההוא נחקרו הרבה פחות הן בזמן והן בהיקף מאשר בולאות המנדט, המוקדמים והפרה פילטליה.

אופיו המחקרי של צבי, התעמקותו, ידענותו, ותשומת הלב שידע להקדיש גם לפרטים הקטנים ביותר הביאו עד מהרה את רמתו של הביטאון לדרגה גבוהה ביותר, שזכתה גם להכרה בינלאומית כפי שהוכח על ידי זכייה במדליות גבוהות במדורי הספרות של תערוכות בולים בארץ ובחו"ל. כך הפכה הוצאת הביטאון של האגודה למפעל חיוו של צבי, שהקדיש לה את כל יכולותיו, זמנו ואונו. על פעילות זו הוענקה לו המדליה של התאחדות בולאי ישראל על מפעל חיים למען הבולאות.

אך בזאת לא נגמרה תרומתו של צבי לבולאות ארץ ישראל. במסגרת מפעל התיעוד של תולדות הדואר של תקופת המעבר ב-1948 הייתה לי הזכות לכתוב יחד עם צבי את החלק הראשון של הכרך השני בסדרה, ואני נזכר בימים הרבים ובלילות הארוכים שבילינו יחד בויכוחים אין ספור, בליבונו בעיות, בניסוח הדברים ובהגהת הכתיבה. לכל אורך הדרך צבי לא ויתר, דקדק בקלה כבחמורה, ועמד על כך שכל פיסקה תהיה מבוססת, שקולה, ברורה ומנוסחת היטב, ועל כך שכל המידע העדכני ביותר יכלל בספר. למרות מחלתו הקשה המשיך צבי גם בכתיבת החלק השני, וזכה לראותו יוצא לאור. בכך השלים צבי את התיעוד המפורט של תולדות הדואר של שירותי הדואר המקומיים ושל שירותי הדואר בערים וביישובים המבודדים והנצורים בתקופת המעבר של 1948, הישג שלא רבים זוכים לו.

הבולאים בישראל, ובמיוחד אספני תולדות הדואר של ארץ ישראל חייבים חוב גדול של כבוד לצבי, שללא פעילותו הנחושה והמסורה של אדם אחד בודד לא היה מתחולל מהפך כזה בתחום האספנות החשוב, המעניין וההיסטורי של תולדות הדואר בארץ ישראל. כמאמר חז"ל: חבל על דאבדין ולא משתכחין!

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

ירמיהו רימון - חיפה

ד"ר צבי שמעוני (משמאל) בתערוכת ירושלים 2006 מקבל את המדליה על הספר שכתב יחד עם איתמר קרפובסקי (מימין) ועם ירמיהו רימון

בולי אבל

בשנת 1998 הנפיק הדואר הולנדי בול מיוחד בצבע שחור לשימוש של משפחות אבלות שביקשו להודיע על מקרה של פטירה. הבול הונפק בגיליונות רגילים בערך של 80 סנטיים. בשנת 2000 הונפק הבול שוב במתכונת של דבקיות, בשנת 2001, עם המעבר ליורו, הונפק הבול שוב עם ערך נקוב במטבע הולנדי וביורו גם יחד, ובשנת 2002 בערך נקוב של 0.39 יורו.

בשנת 2001 הונפק גם בבליה בול מיוחד להודעות על מקרי פטירה. הבול, המתאר נוף של שקיעה, הונפק ללא ערך נקוב, ונמכר בשירות הבולאי ובמשרדי חברות הקבורה.

הולנד, 1998

בלגיה, 2001

2.10	8.40	8.40	8.40	4.20 ש"ח	2088
4.50	18.00	18.00	18.00	9.00 ש"ח	2089
6.60	26.40	26.40	26.40		סידרה
		28.40			מי"ר

21/11/2010

ISRAELI ANIMATION

אנימציה ישראלית

0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2090
		19.00			מי"ר

בול "אנימציה ישראלית" הונפק גם במתכונת של קונטרס דבקיות, המאפשר לעלעל בדפי הספרון ולצפות ב- "סרטון" אנימציה. רצף התמונות מציג את החקלאי קוטף את פרי הצבר ומגיש אותו לילדה האוכלת אותו.

21/11/2010

BIBLE STORIES

סיפורי התנ"ך

0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2091
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2092
0.85	3.40	3.40	3.40	1.70 ש"ח	2093
2.55	10.20	10.20	10.20		סידרה
		12.20			מי"ר

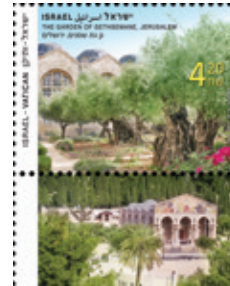
עדכון קטלוג בולי ישראל

בקטלוג מופיעות העמודות הבאות: מספר קטלוג, ערך נקוב, ארבעה מחירים לפי מצב הבול (לא חתום עם שובל, חתום עם שובל, לא חתום בלי שובל, חתום בלי שובל).

21/11/2010

גן גת שמנים, הנפקה משותפת ישראל - ותיקן

THE GARDEN OF GETHSEMANE, JOINT ISSUE ISRAEL - VATICAN

2.10	8.40	8.40	8.40	4.20 ש"ח	2086
		10.40			מי"ר

21/11/2010

ISRAELI FLAG

דגל ישראל

0.85	3.40	3.40	3.40	--	2087
		5.40			מי"ר

21/11/2010

CINEMAS IN ERETZ ISRAEL

בתי קולנוע בארץ ישראל

סיפורי התנ"ך - הגליונות

21/11/2010

סיפורי התנ"ך - גליונית זכרון

BIBLE STORIES - SOUVENIR SHEET

	8.00 ש"ח	2094
16.00	16.00	2094גלז
18.00		מי"ר

תוויות ביול

סימה 25/8/2010

שלדג גמדי

6.00	1.70 ש"ח	52ב2
------	----------	------

בול משותף עם הוטיקן - הגליון

בול אחד?! – בולים רבים!?!

האם מדובר בבול נפרד או בתשנית של בול קיים? ניסיון להתמודד עם שאלה ישנה המעוררת יותר ויותר קשיים ככל שחולף הזמן

מאת: משה רימר

מבוא

בחודש נובמבר הקרוב ינפיק השירות הבולאי גיליון מיוחד שיוקדש לנושא האנימציה. הגיליון (המופיע בשער החוברת) מכיל 15 בולים השונים מעט זה מזה. מי שביט על הבולים בזה אחר זה במהירות, יגלה כי המדובר למעשה בתמונות היוצרות סרטון אנימציה קצרצר.

כדי להקל על הצופה לראות את הסרטון, הנפיק השירות הבולאי את 15 הבולים גם במתכונת של קונטרס, המאפשר לדפדף ביתר קלות בין התמונות ולצפות בסרטון.

עיתון שובל מעניק לקוראיו "הצגת קדם בכורה" של הסרטון העלילתי הקצר. הקוראים מוזמנים לדפדף במהירות בפינה התחתונה של הגיליון שבידם ולראות כיצד החקלאי החביב קוטף את פרי הצבר, מקלף אותו ונותן אותו לילדה האוכלת את הפרי.

הנפקה חביבה זו מעוררת שאלה קשה. כמה בולים בעצם הנפיק השירות הבולאי בנושא אנימציה? האם מדובר בבול אחד עם 29 תשניות? האם מדובר בשלושים בולים שונים? ואולי מספר אחר כלשהו בין שני הקצוות האלו?

בעיה וותיקה מאוד

לכאורה, ברור שיש פה 30 בולים שונים. הרי מדובר ב-15 עיצובים שונים, שכל אחד מהם הודפס הן במתכונת של בול רגיל והן במתכונת של מדבקה בתוך הקונטרס. לפי הגיון זה ניתן לצפות כי בקטלוגים השונים יוקדשו לבולים אלו 30 מספרים ראשיים שונים.

אבל רק לכאורה. למעשה המדובר במצב הרבה פחות ברור ומובהק, אותו ננסה לנתח על פי תקדימי העבר.

ונתחיל בדוגמה ישנה מאוד, בה התייחסו אל מספר בולים השונים מעט זה מזה כאל בול אחד ויחיד. המדובר בדוגמה כל כך ישנה, שלא ניתן למצוא ישנה ממנה.

כן, כן, המדובר בבול הראשון בעולם, הפני השחור.

כמה בולים הם "הבול הראשון בעולם"?

כידוע, הונפק בול הפני השחור בגיליונות גדולים שכללו 240 בולים. על כל אחד מן הבולים בגיליון הוטבעו שתי אותיות שסימנו את הטור והשורה בהם הודפס הבול. בפועל, לשיטתם של אלו הרוצים לראות בכל שינוי קל עילה להכרזה על בול נפרד, היינו מצפים למצוא בקטלוגים 240 מספרים שונים המגדירים את בולי הפני השחור.

אבל לא זה המצב! בול הפני השחור זכה למספר קטלוגי אחד בלבד. (גם בקטלוגים המתמחים שהעניקו מספרים נפרדים להדפסות החוזרות של הפני השחור לא נמצא מי שהעניק מספר נפרד לכל אחד מ-240 הבולים בגיליון).

תודה על תרומת בולים לנוער

- לגב' אביבה אברהמי לזכרו של נחום אברהמי ז"ל
- לד"ר יהושע מגר, מראש פינה
- ליהודה פינחס, מהרצליה
- למשפח' אברבך, מתל-אביב
- למיק הרברט, מחיפה
- לגב' שטרק רחל, מירושלים
- ללאוניד גודמן, מחיפה
- לאהרון אלכסנדר, מירושלים
- ליפה שירצקי, מתל-אביב
- למשה קול-קלמן, מקיבוץ להב
- לזאב גליבוב, מלונדון
- למיכאל פיינבורג, מבת-ים
- לשכטמן רדי, מרחובות
- לשושנה רימון, מחיפה
- לגב' ריגי בנימין לזכרו של שאול בנימין ז"ל
- ליצחק ברק, מראשל"צ
- לזאן טומסיס, מצפת
- לחיה לוי, מכפר-סבא
- למשפח' הירשפלד, מקרית-ים א'
- ללוציאנו קארו, מאיטליה
- לשולמית בר-אילן לזכרה של ברכה בר אילן ז"ל
- לעירית פרנקל, מירושלים
- לצבי גולדהר, מרעננה
- לאורי מוהילבר לזכרו של יורם מוהילבר ז"ל
- לטל ידן, מירושלים
- לדני ויס, מרעננה
- ליואל אנגל, מרמת-גן
- לאבי משיח לזכרה של מלכה אסתר משיח ז"ל
- למשה ביאלי, מת"א
- ליונת רוטבין מרלא, מקיבוץ עין החורש
- לרבקה ליבאק לימן לזכרו של נחמן מאיר ז"ל
- לניצה וולפנזון, מחיפה

תודה על תרומת ספרים לספרייה

- לגב' שטרק רחל, מירושלים
- לבולי מידן ראובן, מכפר-סבא

ארבעת הבולים הונפקו בקלדוניה החדשה ביום 8 ביוני 1995. הבולים שונים מעט זה מזה, כך שניתן להביט בבולים ולראות תמונה תלת מימדית של המטבע המופיע בהם.

ומה המצב בישראל?

פעמיים בעבר הונפקו בישראל גיליונות דומים בהם הודפסו מספר בולים השונים במעט זה מזה. לראשונה נעשה הדבר ביום 19 ביוני 1963, עם הנפקת בול "הלבנון". ברקע הגיליון השלם הודפס העמוד הראשון של עיתון הלבנון משנת 1863, כך שלמעשה כל אחד מ-16 הבולים בגיליון שונה מעט מן האחרים. למרות זאת בחרו עורכי כל הקטלוגים בישראל ובעולם לתת לבול הזה מספר ראשי אחד בלבד.

דבר דומה נעשה עם הנפקת בול יום הזיכרון לחללי צה"ל

התשל"ח, ביום 23 באפריל 1978. הגיליון השלם שהכיל 15 בולים הציג פרט מתוך קיר זיכרון לחללי צה"ל בבית יד לבנים בפתח תקוה, וכל בול הכיל חלק מן התמונה השלמה. גם במקרה זה קוטלג הבול תחת מספר קטלוגי אחד בלבד.

←

מרבית בולי בריטניה בתקופה הקלאסית הונפקו במתכונת דומה, ובכל המקרים בלי יוצא מן הכלל לא נחשבו הבולים עם האותיות השונות זו מזו כבולים נפרדים לצורך קיטלוג.

דוגמה נוספת למצב שכזה ניתן למצוא בבול שהנפיקה אורוגווי ביום 15 במאי 1882. ההנפקה נעשתה בגיליונות של 100 בולים, כשבתוך כל בול הודפס מספרו הסיידורי בגיליון. גם במקרה זה היחס אל ההנפקה הוא כאל בול אחד ולא כאל מאה בולים נפרדים.

צמד הבולים מאורוגווי היו משובצים במקומות 47-48 בגיליון השלם, כפי שניתן ללמוד מהמספר המודפס בתוך הבולים.

האם זה המצב גם כאשר עיצוב הבולים שונה?

בשתי הדוגמאות שהוצגו לא היה הבדל של ממש בעיצוב הבול, והשוני היחידי בין הבולים בגיליון התמקד בנתון טכני המציין את מיקום הבול בגיליון. אולי זו הסיבה שהובילה את עורכי הקטלוגים להחליטה שלא לאפיין כל בול במספר קטלוגי נפרד? אולי אם היה הבדל של ממש בעיצוב של הבולים (דוגמת ההבדל בין בולי האינמיציה) היו העורכים מקבלים החלטה שונה?

בדיקת דוגמאות של בולים מסוג זה שהונפקו ברחבי העולם מגלה כי לא קיימת מדיניות אחידה ועקבית בין הקטלוגים השונים, וגם בתוך אותו קטלוג עצמו מתקבלות החלטות שונות במקרים שונים. כך לדוגמה בחר העורך של קטלוג סקוט האמריקאי לתת רק מספר אחד לסדרה בת ארבעה בולים דומים שהונפקו בקלדוניה החדשה, אולם הוא נתן שני מספרים שונים לסדרה בת שני בולים שהונפקה בפינלנד. אלו רק שתי דוגמאות מתוך רבות אחרות הקיימות בקטלוגים ומשקפות החלטות מנוגדות זו לזו.

שני בולים שהונפקו בפינלנד ביום 1 בנובמבר 1991. הבולים שונים מעט זה מזה, כך שהם מאפשרים באמצעות טכניקה של ראייה סטריאוסקופית מבט על תמונה תלת מימדית של המולקולה של המולקולה המצויירת בבולים. ניתן לראות את ההבדל בין הבולים כאשר מביטים על שלושת האטומים המשוורטים בצידה השמאלי העליון של המולקולה. בבול השמאלי הם רחוקים זה מזה, בעוד שבבול הימני שני האטומים התחתונים כמעט וצמודים האחד לשני.

הבולים הונפקו גם במתכונת של קונטרס בולים בעל מאפיינים של "פליפ-בוק" המאפשר לראות את סרטון האנימציה.

הבולים ההונגריים הונפקו לרגל הקמת הביתן ההונגרי בתערוכת האקספו המתקיימת בסין. אחד המוצגים העיקריים בביתן זה הוא חפץ מוזר למראה, הקרוי בשם

"גומבוק" (Gömbök). המדובר בחפץ המיוצר על פי נוסחה מתמאטית מיוחדת שנפתרה בשנת 2006 על ידי שני מדענים הונגריים צעירים מאוניברסיטת בודפשט. צורתו המיוחדת של הגומבוק מאפשרת לו לעמוד בשיווי משקל בנקודה מסויימת אחת בלבד, ואם הוא יונח על משטח ישר בצורה שונה, הוא ינוע ויתפתל על שיגיע לאותה נקודת שיווי משקל.

הקונטרס וגיליון הבולים מציגים בדרך של אנימציה את התפתלויותיו של הגומבוק עד למצב של שיווי משקל.

למרות שזכות הבכורה על הנפקת "פליפ-בוק" בולאי נלקחה מן השירות הבולאי במקרה זה, עדיין יש בהנפקת הסדרה הזו חידוש מיוחד. זו הפעם הראשונה בה מונפק סרטון אנימציה עלילתי, שיש בו סיפור המוצג באמצעות בולים.

לאור תקדימים אלו, בחר השירות הבולאי גם הפעם להתייחס אל ההנפקה של גיליון בולי האנימציה כאל הנפקה של בול אחד, ולקטלג אותו בהתאם בקטלוג הרשמי המונפק על ידו. בצורה דומה יופיע הבול בקטלוג של התאחדות בולאי ישראל, וסביר שכן ינהגו גם הקטלוגים העולמיים השונים.

אספנים של בולי ישראל הנוהגים לאסוף בול אחד מכל הנפקה, עם שובל או בלעדי, יכולים לבחור לעצמם אחד מתוך חמשת הבולים שבשורה התחתונה של הגיליון. יש הנוהגים לשמור באלבום במקרים אלו את כל השורה התחתונה של הבולים עם השבלים.

ומה מעמדם של בולי הקונטרס?

כפי שנכתב בראש המאמר, הנפיק השירות הבולאי את 15 בולי האנימציה גם במתכונת של קונטרס, אשר ניתן לדפדף בו ולצפות בסרטון הקצר. פנקסי דפדוף שכאלה, המכונים בשפת האנימטורים בשם "פליפ-בוק", נוצרו עוד במאה התשע עשרה, והיו פופולריים מאוד מתחילת המאה ה-20.

מבחינה בולאית ניתן לראות את בולי הקונטרס הדביקים כהנפקה חוזרת, או כתשנית, של בולי האנימציה הרגילים שהונפקו במתכונת של גיליון. בכך דומים בולים אלו לדוגמאות רבות מן העבר בהן הונפקו בולים בשתי הצורות גם יחד. מי שאוסף בול אחד בלבד יכול בהחלט שלא לרכוש את הקונטרס.

למרות זאת, מומלץ הפעם גם למי שאינו נוהג לאסוף קונטרסי בולים של ישראל לרכוש את הקונטרס המיוחד הזה, וליהנות מן המשחק בספרון האנימציה החינני.

האם ישראל היא הראשונה להנפיק בולים כאלו?

ישראל היא אחת הראשונות שהנפיקו קונטרס "פליפ-בוק" בולאי, וכן גיליון של בולי אנימציה היוצרים יחד סרטון הנפשה. למעשה, כאשר החל הרעיון "להתבשל" בשירות הבולאי לפני מספר חודשים, היה זה רעיון חדשני שלא היה לו תקדים בולאי. בינתיים הקדים דאר הונגריה את השירות הבולאי של ישראל, והנפיק ביום 30 באפריל 2010 גיליון של 30 בולים המציגים תנועה בדרך של אנימציה.

STAMPS ON APPROVAL

We are the largest Approval Dealer in the U.K. We have in stock over 1 million stamps of 130 different countries, including Israel and the Middle East. All our stamps are in one country books.

Simply, take the stamps you want and pay by card or cheque
Please write or e-mail stating the countries you want to view.

MICHAEL G READ
Poachers Retreat, Common Lane,
King Langley, Herts WD4 9HP
England
UK

Tel: 01923 269775 E-mail : mg.read@btinternet.com

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה
- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE, OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue
Ask about special low vendor commission rates
P.O.Box 8101 – TRENTON NJ 08650 USA
E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET
Phone: 609-298-2891

כריכת הקונטרס

ירושלים מדור לדור – קונטרס מהודר

חודש נובמבר 2010, כחלק מהנפקת הבולים המיועדת לתערוכת הבולים "ירושלים 2010", ינפיק השירות הבולאי קונטרס מהודר שיעסוק בנושא העיר ירושלים.

בקונטרס ישולבו בנוסף לחמישה דפי ביניים עם הסברים ותמונות מתולדות העיר, חמישה עמודים המכילים הדפסה חוזרת של בולים הקשורים לירושלים, ואשר הונפקו בעבר.

עמוד 4 – המאבק על ירושלים כבירת מדינת ישראל

עמוד 1 – ירושלים בימי בית המקדש

עמוד 5 – ירושלים כעיר קדושה לבני כל הדתות

עמוד 2 – הכיסופים לירושלים בתקופת הגלות

עמוד 3 – בניית ירושלים החדשה והרחבת היישוב היהודי בעיר

חגיגות סיום שנה חוג בולאות מועדון אקי"ם אשדוד

במועדון אקי"ם הפועל במרכז הקהילתי רובע ד' באשדוד מתקיים זה מספר שנים ברציפות חוג בולאות בניהולה ובהדרכתה של הגב' קריסטינה גולדבלום. בחוג משתתפים כשלושים נערים ובוגרים בעלי צרכים מיוחדים, המצליחים להפיק הנאה רבה מהשתתפותם בחוג, ומעבודתה המסורה והמתמדת של קריסטינה. ביום שני, 16 באוגוסט 2010, נערכה במרכז הקהילתי מסיבת הסיום של שנת הפעילות בחוג הבולאי. במסיבה נכחו חניכי החוג ובני משפחותיהם. את האירוע כיבדו בנוכחותם ח"כ אילן גילאון, ראש העיר לשעבר צבי צילקר, ורבים אחרים. כחלק מאירועי סיום החוג הכינו החניכים תצוגה בולאית מיוחדת שעסקה במגוון גדול של נושאים, החל בנושאים כלליים דוגמת טבע, חגים, ואמצעי תחבורה, וכלה בנושאים מקומיים דוגמת תולדות העיר אשדוד. את הערב המרגש חתם מופע ריקוד אומנותי שהכינו החניכים בחוג.

החסידה שעפה "ישיר למשרד"

שירות חדש של חברת דואר ישראל מציע לחברות מסחריות להדפיס בולים על מעטפות פרטיות הנושאות את פרטי הלקוח

הדפסה בהזמנה

לצורך שירות זה עוצב בול מיוחד עליו מופיעה דמות של חסידה הנושאת מכתב במקורה. על הבול מודפסות המילים "ישיר למשרד". בבול זה יכול הדואר להדפיס את המילים "מכתב רגיל בארץ", או את הערך הנקוב המדוייק שהוזמן על ידי החברה בעלת המעטפות. דוגמה למעטפות כאלו ניתן למצוא בימים אלו בבתי הדואר ברחבי הארץ. חברת הדואר הכינה ערכה בת חמש אגרות שנה טובה, הנמכרות במעטפות המבוטלות בבול החסידה החדש.

חשוב להדגיש כי אין מדובר בבול דביק, אלא בבול המודפס ישירות על המעטפה. ביצוע ההדפסה מתבצע על ידי גורמי התפעול של חברת הדואר, ללא מעורבות של השירות הבולאי.

למרבה הצער איכות ההדפסה אינה טובה. הבולים מודפסים כשהם עקומים, ובחלק מן המקרים ההדפסה חלקית וניכר כי לא מוקדשת תשומת לב מספקת לתוצר הסופי.

תודה לזהר נוי על עזרתו בהכנת הידיעה

הדפסה של דברי דואר על פי הזמנת הלקוח אינו עניין חדש כלל ועיקר. כבר במאה התשע עשרה פנו שירותי הדואר במדינות שונות אל חברות מסחריות בהצעה מפתה. החברה הפרטית תדפיס בעצמה מעטפות בגודל ובעיצוב הרצוי לה, ותשלב בהן את סמל החברה או תמונה המייצגת את פעילותה. את המעטפות המוכנות תעביר החברה הפרטית אל הדואר, וזה ידפיס על כל מעטפה בול בעל ערך נקוב מתאים. כך יוצאים שני הצדדים נשכרים: הדואר מגדיל את מכירותיו וחוסך בעלויות ייצור המעטפות, והחברה הפרטית זוכה לקבל מעטפות המתאימות לצרכיה ונושאות עליהן את זיהוי החברה.

גם אספני הבולים יצאו נשכרים מן ההסדר הזה. על פי הכללים המקובלים נחשבים פריטים כאלו כדברי דואר הראויים לאיסוף ומותרים לתצוגה בתערוכות בולים. מאחר והבול התווסף על המעטפה לאחר הדפסתה באופן פרטי, והדואר למעשה אישר את התוכן המודפס עליה (אם הוא לא היה מאשר, הוא לא היה מטביע על המעטפה את הבול), תוכן זה נחשב כרשמי ומותר לאיסוף ותצוגה. (בשונה ממצב בו החברה הפרטית קונה מעטפות מבוטלות מראש בבית הדואר ומדפיסה עליהן את המסר הפרטי שלה, מבלי שלדואר יש ביקורת על תוכן זה).

ישיר למשרד

במסגרת פיתוח שירותים עיסקיים מציעה חברת דואר ישראל לחברות מסחריות הרוכשות מעטפות מבוטלות להדפיס עבון על המעטפה את הלוגו של החברה.

לאחרונה, נוספה אפשרות חדשה ולפיה תעביר החברה המסחרית אל הדואר את המעטפות הפרטיות שהדפיסה, והדואר ידפיס על המעטפות האלו בול דואר מיוחד בעל ערך נקוב המתאים להזמנת החברה.

תוויות ביול מסוג חדש

דואר ישראל החל להפעיל מכונות אוטומטיות חדשות המאפשרות ללקוח לשלוח דואר בשירות עצמי. מכונות אלו מנפיקות תוויות חדשות, המציבות בפני האספנים בעיה קשה

מאת: זהר נוי

מכונה חדשה

ביום רביעי, 2 ביוני 2010, הפעיל דואר ישראל אוטומט חדש למכירת בולים. בהודעה לקהל שפורסמה באותו היום צוין, כי "היום תחל חברת דואר ישראל להפעיל אוטומט למכר תוויות ביול בסניף הדואר מקווה ישראל בתל-אביב. התוויות אשר יפיק האוטומט יהיו לצרכי משלוח דואר בלבד. המחיר שיופיע על גבי התוויות יודפס בהדפסה תרמית. לידיעת המנויים, התוויות אשר יפיק האוטומט לא תסופק עבורכם".

המכונה החדשה נועדה למשלוח מכתבים לארץ ולחו"ל, ולמשלוח חבילות. המכונה מופעלת באמצעות מסך מגע, וכוללת בתוכה את כל תעריפי הדואר. היא ממוחשבת, וקשורה למחשב מרכזי השולט בה מרחוק. היא מקבלת את כל סוגי המטבעות, השטרות וכרטיסי האשראי. במכונה מותקן קורא ברקוד לשימוש במשלוח חבילות.

- באתר האינטרנט של חברת הדואר מתואר המשלוח באמצעות המכונה כתהליך קל ופשוט:
1. מקבלים טופס מתאים בסניף וממלאים את הפרטים
 2. מניחים את החבילה על המשקל ובוחרים בסוג השירות המבוקש.
 3. מזינים מספר תעודת זהות
 4. משלמים בכרטיס אשראי או במזומן (האוטומט יציג את סכום הביול הנדרש בהתאם למשקל וסוג השירות שנבחר)
 5. מקבלים מהאוטומט קבלה, תווית ביול ועודף.
 6. מדביקים את תווית הביול על דבר הדואר.
 7. מדביקים את טופס המשלוח על החבילה.
 8. יפתח פתח באוטומט דרכו יש להכניס את החבילה.

הדואר החליט לנסות בשלב ראשון 5 מכונות זהות מתוצרת דנמרק, ובשלב שני מתוכננת התקנת מכונה מתוצרת גרמניה הפועלת בצורה דומה. פעולה ניסיונית זו תעזור בהחלטה איזו מכונה להכניס לשימוש בכל חלקי הארץ. לכל אחת מן המכונות יש מספר מזהה, המודפס על התוויות המונפקות ממנה. עד כה הופעלו בארץ המכונות הבאות:

להבדיל ממכונות האוטומט מסוג "סימה" המותקנות ברחבי הארץ, האוטומט (שנקרא כיום בפי האספנים "דליה") נועד לספק מענה לפעילות הדואר השוטפת. הוא מהווה תחליף לפעולות האשנבאים חוסך עמידה בתור, מאפשר לקבל בולים לכל מקום בעולם באמצעות כמה פעולות פשוטות שאורכות דקות מעטות, ולשלוח מכתבים וחבילות ללא צורך בעמידה בתור לקופות.

מס' מכונה	אתר	תאריך
401808	תל אביב מקווה ישראל	02-06-2010
636801	נתניה	15-06-2010
620800	כפר סבא	16-06-2010
101806	ירושלים	24-06-2010
135805	ירושלים	11-07-2010

התוויות

בנוסף, אפשר לאסוף בדרך דומה את התוויות עם התאריכים, כלומר את התוויות שהונפקו לשימוש מייד (תחליף מאו"ר). במקרה זה לא קיימים התעריפים הנהוגים ב"דואר 24". מקובל לנסות ולהשיג את תאריכי יום ההפעלה של כל אחת מן המכונות.

דוגמה לסדרת תעריפים קצרה של תוויות לשימוש מייד שהונפקה במכונה המותקנת בנתניה. ניתן לראות כי על כל תווית מודפס תאריך ההנפקה ומשקל דבר הדואר.

התעריפים

בארבע המכונות שהוכנסו לשימוש קודם לתאריך 1 ביולי 2010 הודפסו תוויות בעריכים הבאים:

- סדרה קצרה (3 עריכים) - 1.60 מכתב בארץ, 3.00 עם הכיתוב "דואר 24" ו-AIRMAIL 4.60.
- סדרה ארוכה (8 עריכים) - 1.60, 2.40, 3.60, 3.80, 4.60, 5.30, 6.50, 6.70. ועוד שני עריכים של דואר 24 - 3.00, 3.60.
- התעריף הגבוה של דואר 24 היה צריך להיות 3.50 ש, אולם חלה שגיאה בהזנת המחיר במחשב של הדואר ועל התווית נרשם 3.60 במקום 3.50.

- ביום 1 ביולי 2010 שונו תעריפי הדואר. המחיר של מכתב בתוך הארץ עלה ל-1.70, בעוד חלק מן התעריפים לחו"ל הוזלו. בעקבות זאת שונו התעריפים בארבעת המכונות שפעלו אז. ביום 11 ביולי 2010 הופעלה מכונה נוספת, חמישית, שהנפיקה את התעריפים החדשים:
- סדרה קצרה (3 עריכים) - 1.70 מכתב בארץ, 3.10 עם הכיתוב "דואר 24" ו-AIRMAIL 4.20.
- סדרה ארוכה (8 עריכים) - 1.70, 2.50, 3.50, 3.70, 4.20, 4.90, 6.00, 6.10. ועוד שני עריכים של דואר 24 - 3.10, 3.60.

המכונה מאפשרת הדפסת הרכבים שונים של תוויות ביול, החל מתווית בודדת אחת לפעולה עד לעשרות תוויות בפעולה. היא מספקת את התוויות בחתיכות נייר שלמות של עד 5 תוויות. בשלב זה המכונה פועלת בכל פעולה לפי עריך דואר בודד.

התווית (מדבקה) המודפסת נושאת על גבה את סמל הדואר במרכז, בצד ימין למעלה מוטבע מספר ההיכר של המכונה (ראו טבלה) ובצד ימין למטה מוטבע המחיר. המחיר ההתחלתי הראשון הוא למכתב רגיל בארץ. תוויות ביול המודפסות בדרך זו הן בולים לכל דבר, וניתן להשתמש בהן בכל עת שרוצים.

אפשרות נוספת היא להזמין במכונה תוויות לשימוש מייד, בדומה לתוויות המס"ד (מאו"ר). ההבדל הוא שבמקרה זה מודפס על התווית גם תאריך ההנפקה ומשקל דבר הדואר עליו תודבק התווית.

אז מה אוספים?

ראשית, על האספן לבחור אם בכלל לאסוף את התוויות האלו. השירות הבולאי החליט לא לספק את התוויות למנויים, בטענה שהעריך המוטבע על גבי התווית מודפס בצורת טרמית, וכי ההדפסה דוהה במהלך הזמן (לא ברור בתוך כמה זמן ידהה הדיו, והאם ניתן לעכב את התהליך בדרך כלשהי). לפיכך, בשירות הבולאי אין מכונה דומה המאפשרת להם להציע תוויות למנויים. אנשי חברת הדואר הכניסו את המכונה לשימוש בלי לפרסם התראה מוקדמת מספיק לקהל, והמכונה הראשונה הופעלה באותו היום בו פורסמה ההודעה לקהל.

- בפני מי שאינו חושש מהיעלמות המידע המודפס על התוויות, עומדות מספר אפשרויות איסוף:

 1. איסוף תווית אחת ויחידה, שיהיה...
 2. איסוף תווית אחת מכל מכונה שהופעלה, עם הערך הנקוב הנמוך ביותר שהיה זמין ביום ההפעלה.
 3. איסוף "סידרה קצרה" של שלושה תעריפים (מכתב בארץ, דואר 24, דואר אוויר) מכל אחת מן המכונות.
 4. איסוף "סידרה מלאה" מכל אחת מן המכונות. סידרה זו כוללת שמונה תעריפים, המקבילים לאלו המקובלים אצל אספני תוויות מסוג "סימה", ועוד שני תעריפים של "דואר 24".

דוגמה לסדרת תעריפים קצרה שהונפקה במכונה המותקנת בנתניה. ניתן לראות כי על התווית עם תעריף "דואר 24" מודפסות בנוסף למחיר גם המילים "דואר 24".

היכן מגדל המים המופיע בבול?

שלום רב!

הייתי שמח אם מישהו יוכל לענות לי על שאלה שמטרידה אותי בנושא בול 100 שנה לקיבוץ. אני חושב שמגדל המים שבבול הוא מגדל מים אמיתי, שצולם בקיבוץ רמת הכובש או קיבוץ גבעת חיים מאוחד אך אני אינני בטוח. אשמח אם מישהו יוכל לעזור לי כי זה די מטריד את מנוחתי.

תודה רבה על העזרה

נדב דואניס

■ תגובת המערכת:

שאלתך הופנתה אל מר רונן גולדברג, מעצב בול 100 שנה לקיבוץ, ולהלן תשובתו:

מצורף הצילום שצילמתי במוצלמתי בגבעת חיים מאוחד, ובו השתמשתי בבול.

בחרתי להשתמש במגדל המים הזה כיוון שהוא תוכנן במיוחד כמבנה דו שימושי, הן לאגירה והזרמה של מים, והן לבטחון. בנוסף, התכנון שלו מזכיר צריח מבצר קלאסי. יש עוד מיגדלים דו שימושיים בקיבוצים אבל לא בצורה כזאת קלאסית שבה התכנון מרמז על התפקוד. הקיבוץ גם שימר את המבנה בצורה יפה. על מגדל המים מותקן שלט המספר את תולדות המקום:

14 ביולי 1932 התיישבה כאן, על הגבעה בוואדי חווארית, הוא עמק חפר, קבוצת המייסדים, שבין חבריה בוגרי תנועות הנוער "החלוץ", "תכלת לבן" ו"השומר הצעיר", שעלו ממרכז ומזרח אירופה.

היישוב נקרא תחילה קיבוץ השומר הצעיר ג', ולאחר רצח חיים ארלוזורוב, בשנת 1933, הוסב שמו לגבעת חיים, והוקם בו אתר הנצחה לזכרו.

ב-25 בנובמבר 1945, כ"א בכסלו תש"ו, הטילו שלטונות המנדט הבריטי מצור על הקיבוץ. לזכר המאבק ושמונת החללים שנפלו באירוע זה, הוקם גלעד ממזרח לקיבוץ.

בשנת 1952 התפלג הקיבוץ, והמיעוט שהשתייך לאיחוד הקבוצות והקיבוצים (מפא"י), הקים את קיבוץ גבעת חיים איחוד על הגבעה השכנה שמצפון. היישוב הראשון, שהשתייך לקיבוץ המאוחד (אחדות העבודה), נקרא מאז גבעת חיים מאוחד.

כאן, על מגדל המים שגובהו 12 מטר, הוצב בימי מאורעות 1936 – 1939, זרקור לאיתות מורס בימי חרום, שפעל עד סוף מלחמת העצמאות בידי המפעיל שישב בראש המגדל. בחדר התחתון אוכסן נשק שנתנו הבריטים לגפירים, שומרי השדות. עם הקמת המדינה שימש החדר כנשקיית הקיבוץ. המגדל תוכנן בעת בנייתו, בשנים 1933 – 1934, לקיבולת של 60 קוב מים, והוא משמש את היישוב גם כיום.

מה זה "מג'ועג'עים"?

שלום רב!

מקווה למעט עזרה טכנית.

אני אספן בולי ישראל מאז 1976 עת היותי ילד קטן. אני אוסף את הבולים באלבומי Lindner.

בדפי האיסוף של 2009 שיצאו לאחרונה כלולים 9 דפים בהם מופיעים בולי Tujja. אלו בולים שלא ראיתי מימי, לא באתר השירות הבולאי, לא באתר שלכם ולא באף מקום אחר.

מה זה הבולים האלו? האם יש להם בכלל ערך אספני או שזה רק תעלול פרסומת חסר ערך? תודה מראש על התשובה

עמיר פלד

■ תגובת המערכת:

השירות הבולאי הפיץ בשנה שעברה סדרת כרטיסי הגרלה עם דמויות מצויירות שזכו לכינוי "מג'ועג'עים". הבסיס לכרטיסי ההגרלה היו 8 בולי ברכות ללא ערך נקוב שהודפסו בשנים האחרונות. בכל כרטיס הודפס בול אחד וסביבו שלוש מדבקות עם דמויות של "מג'ועג'עים". הכרטיסים נמכרו בתוך מעטפות סגורות, מבלי שהקונה יכול היה לדעת מה בדיוק הוא מקבל תמורת כספו.

ההנפקה הזו נועדה לשכנע ילדים לנסות ולהשלים אוסף של כל הדמויות השונות, כמאה במספר. מי שהצליח למלא חוברת הדבקה עם 50 או מאה דמויות שונות, השתתף בהגרלה בה הפרס הגדול היה טיול לדיסנילנד אירופה. בנוסף הוצעו גם פרסים קטנים יותר.

מבחינה בולאית מדובר למעשה בהדפסה חוזרת של בולים מן המניין. הבולים הודפסו במתכונת של מדבקה, והדמויות של אותם "מג'ועג'עים" היו למעשה שבלים שהודפסו מתחת לבול ולצידו.

ההנפקה הזו לא נועדה לשוק אספני הבולים, והשירות הבולאי

לא הציע את הגיליונות האלו למינורים. הבול היה המרכיב המשני בהנפקה, כשהעיקר היו אותן מדבקות שנועדו לילדים.

מנהל השירות הבולאי הביע תקווה כי ההנפקה המיוחדת הזו שתגיע לידי קהל שונה של ילדים שאינם אוספים בולים בדרך כלל תשכנע אולי חלק מאותם ילדים להמשיך ולאסוף גם את בולי ישראל המסורתיים.

כשהסתיים מבצע השיווק של כרטיסי ה"מג'ועג'עים", הכין השירות הבולאי הנפקה מיוחדת של הכרטיסים עבור מינויי השירות הבולאי. בהצעת רכש מיוחדת הוצע לאספנים לרכוש סדרה בת 8 כרטיסים (במחיר של 5 ₪ לכרטיס), עם 8 הבולים ששימשו בסיס להנפקה כולה. כרטיסים אלו הונפקו במתכונת מעט שונה מזו של הכרטיסים הרגילים שנמכרו במעטפות הסגורות. על הכרטיס לאספנים הודפס המסר "נכנסת כבר לאתר?" במקום הסיסמאות השונות שהודפסו על הכרטיסים הרגילים, ולצד הבול הודפס "בול מחיך" במקום דמות אחד ה"מג'ועג'עים".

כאמור, המדובר למעשה בהדפסה חוזרת של בולים מן המניין. מספר פעמים בעבר קרה שהשירות הבולאי הדפיס מחדש בולים מן המניין במתכונת של מדבקות (כחלק מקונטרס בולים או במתכונת של גיליון דבקיות) מבלי לשלוח אותם למינויים כחלק מההזמנה הקבועה, ומבלי להציע אותם לרכישה במסגרת הצעת רכש. למעשה, מרבית האספנים אינם טורחים כלל לאסוף את ההדפסות החוזרות של הבולים מן המניין.

לפי המדיניות הקבועה של קטלוג MICHEL, המקטלג את ההדפסות החוזרות, קוטלגו 8 בולים אלה תוך ציון שמדובר בבולים עם ציור זהה לזה של הבולים המקוריים, אך עם ניר וניקבוב שונים. בעקבות קטלוג מיכל הלכו גם יצרני הדפים לאספנים והדפיסו 8 דפים שונים לשמירת 8 הבולים. בכל דף הוקצה מקום לשמירת הגיליון השלם, כולל השבלים המצורפים אליהם.

ובעקבות יצרני הדפים החלו אספני הבולים לחפש את גיליונות ה"מג'ועג'עים" על מנת להדביק אותם במקומות המתאימים. השירות הבולאי אינו מוכר עוד את הבולים האלו, והשמועה היא שגם אצל רב הסוחרים לא קיים מלאי שלהם. דבר זה הוביל לעלייה במחיר ה"מג'ועג'עים" ויש המוכנים לשלם עבורם סכומים מפולפלים.

כל אספן רשאי כמובן לקבוע אם ברצונו לאסוף בולים אלו, וכמה יהיה מוכן לשלם עבורם. עם זאת, חשוב להבין כי המדובר בלא יותר מאשר הדפסה חוזרת של בולים מן המניין. לא ברור מדוע מי שאינו אוסף קונטרסים או הדפסות חוזרות של בולים מן המניין ירצה להוציא מאות שקלים רק בגלל שההוצאה לאור של דפי האלבום מכתיבה לו זאת.

כרטיס רגיל שנמכר בבתי הדואר

כרטיס לאספנים שנמכר ע"י השירות הבולאי

מכתבים לפלשתינה מפולין הכבושה

מאז חודש ספטמבר 1939 ועד חודש יוני 1941 היה חלקה המזרחי של פולין כבוש על ידי ברית המועצות. המאמר מתאר את ההתכתבות בין היהודים שהתגוררו באיזורים אלו ובין קרוביהם שהתגוררו בפלשתינה

מאת: אלכס זולבסקי

באף אחת מגלויות הדואר שנשלחו משטחים אלה לא הוטבע סימן של הצנזורה הרוסית, אבל ידוע שכולן עברו צנזורה. הדואר משטחי פולין הכבושה לפלשתינה הועבר ככל הנראה דרך נמל קונסטנצה ברומניה, ומשם באניות למצרים והלאה לפלשתינה. להלן מספר דוגמאות לגלויות שנשלחו בנתיב זה, והמשקפות את חיי היהודים בפולין הכבושה.

אנחנו כולנו בריאים

גלויות דאר שנשלחה ביום 7.2.1940 בדואר רשום מהעירה הקטנה ז'ולקב Żółkiew ליד לבוב, על ידי משה אקר אל ליאון אקר, תיבת דואר 1059 בחיפה. הגלויה עם בול מודפס בערך של 20 קופיקות. מהגלויה הורידו מספר בולים, יחד עם חותמת מקום המשלוח, שהשלימו את התעריף בסך 110 קופיקות עבור גלויות דואר רשום לפלשתינה. חותמת הדואר הרשום היא עדיין פולנית. הגלויה הגיעה לחיפה ביום ראשון 3.3.40 - חותמת דואר אובלית REGISTERED 3 MR 40 HAIFA. אותה חותמת הוטבעה גם בתאריך 4.3. בנוסף, חותמת דואר עגולה מוטבעת רק חלקית HADAR HACARMEL B 4 MR 40. הגלויה היתה בדרך חודש ימים, ועברה צנזורה בחיפה "PALESTINE / PASSED" BY / CENSOR / H. 7.

משה אקר כותב לאחיו ליאון בידיש: "זולקב 7.2.40", לייביש היקר

את המכתב שלך מ 9.11 שנה שעברה קבלנו ומאז כלום. אנחנו כולנו בריאים. אמא לא כותבת, אבל העיקר שהיא בריאה ומתהלכת בחורף כזה קשה כמו השנה. כולם אצלנו בריאים וגם כל

כיבוש פולין על ידי ברית המועצות

יום 23 באוגוסט 1939 נחתם במוסקבה הסכם אי התקפה בין גרמניה לברית המועצות, הידוע בשמו הסכם ריבנטרופ מולוטוב. בנוסף, נחתם הסכם סודי על חלוקת תחומי השפעה שכללו את שטחי פולין, ליטא, לטביה, אסטוניה ופינלנד בין רוסיה הסובייטית וגרמניה. זו היתה החלוקה הרביעית של שטחה של פולין. ביום 1 בספטמבר 1939 התקיפה גרמניה את פולין, וכעבור כשבועיים, ביום 17 בספטמבר 1939 התקיפה רוסיה הסובייטית את פולין ממזרח. היא השתלטה במהירות על השטחים אשר נועדו לה על פי הסכם ריבנטרופ מולוטוב, שכללו כ 46% משטחה של פולין. בימים 17-20 בספטמבר עזבו חברי הממשלה הפולנית את פולין, ועברו לרומניה דרך העירה קוטי. בין העוזבים היו הנשיא מוסיצקי Mościcki, ראש הממשלה מרשל Śmigły-Rydz וכן מספר גדול של אנשי צבא על נשקם.

כוחות הכיבוש הסובייטי פעלו באכזריות על מנת לבסס את שלטונם בפולין. החיילים הסובייטיים שדדו את הרכוש של התושבים, ובצורה בלתי חוקית הרגו קצינים פולניים. חיילים, אינטלגנציה, מורים, עובדי ממשלה וכמרים נשלחו למחנות ריכוז. רכוש פרטי דוגמת חנויות ובתי חרושת, הולאם. ביום 18 בפברואר 1940 בצע ה-NKWD הגלייה ראשונה של 250,000 אזרחים פולניים למזרח סיביר ולקזחסטן, ביניהם היו גם יהודים. נתפסו גם ילדים שנשלחו ברכבות ללא הוריהם. בשנה זו התבצעו הגלייות נוספות. ב-13 ו-14 בפברואר נשלחו כ-320,000 איש. בין 20 ו-30 ביוני נשלחו עוד 240,000 איש ביניהם יהודים. ביוני 1941 נערכה הגלייה אחרונה בה נשלחו 300,000 איש.

הדואר בפולין הכבושה

בתוך פרק זמן קצר ארגנו הסובייטים את שירותי הדאר בשטחים הכבושים, למרות שתחילה היה מחסור בבולים ובגלויות רוסיים, וכן חסרו חותמות שונות בבתי דואר.

ביסודו של דבר, מעט מאוד היה ידוע על עבודת בתי הדאר בשטחים הכבושים. יתכן שהרוסים השמידו נתונים על סוג החותמות שהיו בשימוש, או שאינם רוצים לגלות את זה. ידוע כי במקומות מסוימים היה בשימוש בול מעורב, פולני ורוסי. במשך זמן מסוים השתמשו בחותמות פולניות, כולל חותמות דואר רשום פולניות. כדי לשחזר את שהתרחש בזמן הכיבוש הרוסי בשטחים הפולניים נעשה בפולין מחקר מעמיק על כל משלוחי הדואר שהיו ברשותם או ברשות בולאים רוסיים. עבודה גדולה נעשתה על העיר לבוב שבזמן השלטון הרוסי, פעלו בה למעלה מ-20 בתי דואר.

הגלויה כתובה בפולנית.

17.3.40 אהובי, חוץ ממכתב אחד לא קיבלנו ממך שום דבר. אצלנו הכל בסדר. אנחנו בריאים, חסרים לנו רק ידיעות ממך. הנרי קיבל את הדיפלומה, אזי, מהנדס חדש. קובה עובד וגם אני, וכך כולנו מסתדרים. אצל מילקה ולודה גם הכל בסדר. מה אצלך? היינו רוצים מאד לקבל ממך מכתב. מחבקת אותך ומנשקת, קלרה. ניתן ללמוד שגלויות דואר הגיעו לפלשתינה מהר יותר מאשר מפלשתינה. קלרה קיבלה רק מכתב אחד מאחיה. מענין שהיא מציינת את שם הרחוב "פייסוצקי" שנראה שהרוסים שינו אותו בגלל שנהא אליו. קרוב ל-80 אלף מיהודי גטו לבוב נשלחו אל מותם במחנות השמדה, רובם בבליץ ומיעוטם בסוביבור ובאשוויץ.

החורף אצלנו השנה מקפיא

גלויות דואר פולנית KARTKA POZYTOWA ועליה בול מודפס בערך של 15 גרושים עם חותמת כחולה עליו "UNIEWAŻNIONO" כלומר בוטל. אשר נשלחה על ידי רבקה גילימוביץ מהעיר מיר לבנה גצל (אברהם) גילימוביץ בחיפה. על הבול המודפס הודבק בול רוסי בערך של 30 קופיקות Mi693 משנת 1939. את חותמת הדואר לא ניתן לקרוא כי היא מוטבעת על בול כהה. ניתן להבין שהגלויה נשלחה בתחילת חודש אפריל 1940. בחיפה עברה צנזורה פלשתינאית. מספר צנזר H16.

זו היא אחת מתוך שתי גלויות זהות אשר מוצגות כאן והונפקו בפולין בחודש יוני 1938, עם בול מודפס עליהן. השם הפולני של הגלויה "KARTKA POZYTOWA" לא מחוק. הבול המודפס הוחתם בחותמת כחולה "UNIEWAŻNIONO". כלומר, בוטל. עדיין לא נמצאה גלויה ←

הילדים בלמברג (לבוב) בריאים. בשבוע שעבר ווארצל נסע מבית החרושת מוסט לחיפה. הוא יהיה אצלכם. חוץ מזה אין לי מה לכתוב אלא שאנחנו בריאים. דרישת שלום לכל המכירים שלנו משה קייפער ליפשיץ וליכטנברג והמשפחות"

בשנת 1942 שלחו הגרמנים כ-3,200 מיהודי דולקוב למחנה השמדה בלז'ץ. עד שנת 1943 היה בעיר גטו. דולקוב שייכת היום לאוקראינה.

אני עובד מעט

גלוית דואר רוסית עם בול מודפס בערך של 20 קופיקות ושני בולים מודבקים בערך של 5 קופיקות כל אחד, אשר נשלחה מן העיר ברנוביץ' Baranowicze ביום 5.3.1940 אל לובה אלשטיין, חיפה, פלשתינה. חותמת דואר בקוטר של 30 מ"מ БАРАНОВИЧ БССР СССР כוכב. 5.3.40 הגלויה הגיעה למינסק, 4 16.3.40 МЕНСК БССР МИНСК שם עברה צנזורה (אין סימן של צנזור). בחיפה עברה הגלויה דרך הצנזורה הפלשתינאית (חותמת משושה).

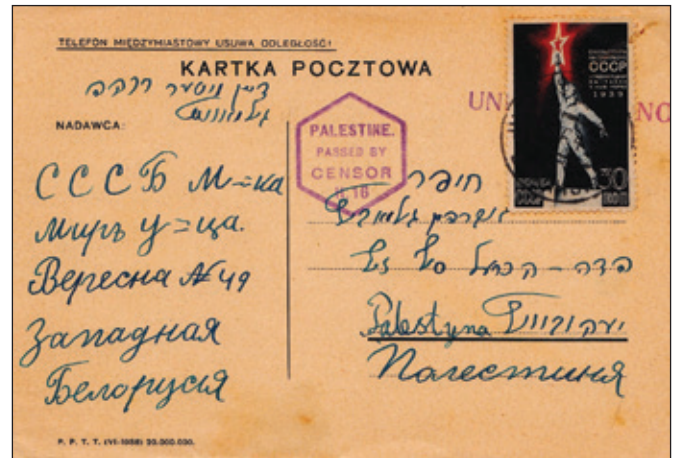
הגלויה כתובה בשפה הרוסית. "חביבה יקרה לי וילדי האהובים, את גלויות הדואר שלכם מ-6.2.40 קיבלתי. מודה מאד ששלחתם אותה. אצלי אין חדש. אני עובד מעט. ההרגשה העצמית שלי רעה. אני מתכוון לנסוע לפינסק למספר שבועות בכדי להתאושש. לאחר הפסח, באם תהיה אפשרות, אסע למקום אחר. מה נשמע אצלכם. יוסף" מהתכתבות שידועה לי, לובה אלשטיין חייתה בברנוביץ' בחודש אוגוסט 1936. ובדצמבר 1937 היתה כבר בחיפה. לפני שנת 1939 השתייכה העיר ברנוביץ' לפולין. עכשיו נמצאת בבילורוס. בזמן הכיבוש הגרמני היה קיים בעיר גטו בו נכלאו 13,000 יהודים מקומיים, מהם נותרו בתום המלחמה רק 250.

הנרי קיבל את הדיפלומה

גלוית דואר רוסית להתכתבות מקומית עם בול מודפס בערך של 10 קופיקות ושני בולים מודבקים כל אחד בערך של 10 קופיקות, אשר נשלחה ב-18.3.40 על ידי קלרה ראוך מלבוב Lwów רחוב פייסוצקיגו 21 למהנדס בן ציון שילמבר, רחוב סירקין 5, תל אביב. החתמת הבולים נעשתה במכונה "LW(6w 2)" עדיין פולנית. הגלויה עברה צנזורה בתל אביב. מספר צנזר T3.

ילדי האהוב גצל גילימוביץ.
 קיבלתי את גלויותך. אתם יכולים לתאר לעצמכם את שמחתי כשאני מקבלת ממכם מכתב. ובאמת איני יודעת מה יהיה עלי. עבודה, עדיין אין לי. מה שעומד בפנינו בימים, הוא לחפש אחר עשב עבור השחת. אני חוטבת עצים. הייתי בקראקוב אז שמעתי מבלי משים שאסור לי ללכת לשם לעבודה. בני, ברצוני לבקש ממך משהו. כתוב ליעקב, כשנסע שכחתי לשאול אותו היכן הניח, הוא יודע את מה. הפכתי כבר את הבית בחיפושים וכתבתי לו כמה מכתבים והוא אינו עונה. השתדל ילדי. בקשתי גם מרחל. אך מי יודע אם תקבלו את מכתבי. ילדי, אתה שואל ומבקש שאכתוב לך על החדשות בעיר, על כל מה שהיה. מתירים ללכת לאן שרוצים על ההרים ובבוסתנים. אלא שהחורף אצלנו השנה מקפיא. כל עצי התפוח פורחים. כולם עובדים פרט לחנווני הבודד. שכחתי לכתוב דרישת שלום לאשתך. המסקנה מגלויה זו: האמא חיה לבד, נאלצת לחטוב עצים ולאסוף עשב להאכלת החיות, החביאה כנראה תכשיטים או כסף בתוך קופסה (ראה גלויה שניה) שתוכל למכור כדי להתקיים, ואינה יכולה למצוא. היא אינה כותבת במפורש מה החביאה מחשש שמטרת הבטחון הרוסית תדע על קיום רכוש. עיירת מיר לא נודעה ברבים וזאת בעיקר משום ריחוקה מאזורי מרכז וקשיי תחבורה אליה. כיום שייכת לביאלורוס. בעירה היתה ישיבה ידועה מאד.

שלישית עם חותמת כזו. אחת מהאפשרויות של הופעת חותמת כזו של ביטול, היא שכאשר בפולין הונפקה גלויה חדשה שלחו לכל בתי הדואר דוגמאות, לא לשימוש דואר. יתכן שהשולחת או קרובים שלה עבדו בדואר והשיגו 2 גלויות כאלה. השולחת לא רשמה תאריך על הגלויה.
 הגלויה כתובה בשפה האידיש.

ROMANO HOUSE OF STAMPS Ltd. - M.R.M

נציגים בלעדיים לאביזרים ואלבומי:
 Exclusive Agency in Israel of LINDER
 חבר באגודות: I.S.D.A. – I.F.S.D.A.

<http://www.romanoauctions.com>
 Email: romano@stampcircuit.com
 טל./פקס 972-3-5282790

מכירה מספר 24 תתקיים בחודש נובמבר 2010.

*** חומר בולאי מגוון:

ארץ ישראל, מנדט, מנהלת העם,
 מדינת ישראל, אוטוגרפים.
 חו"ל: אירופה, אסיה, אוספים,
 סדרות בודדות מכל התקופות.
 נומיסמטיקה: מטבעות, שטרות מנדט,
 ישראל והעולם.

מעונינים בחומר בולאי ללקוחותינו בארץ ובחו"ל.

 כתובתינו: דיזינגוף סנטר - תל אביב -
 ת"ד 23274 תל אביב 61231
 שעות פתיחה: א'-ה' 9.30-20.00 - ו' 9.30-13.30

קבלתי בשמחה את גלוייתכם

פלה כותבת בשפה הפולנית לאחותה סלו בפלשתינה:

"סלו האהובה שלמקו והנקו, כתבתי אליכם מספר פעמים אבל לא קיבלתי שום תשובה. אני מאד לא שקטה. מהבית קיבלתי ידיעה. גרים בלודז' ברחוב מוינרסקה 25 Mlynarska. כל היהודים גרים באותה שכונה. כל הקרובים מסתדרים איכשהו, אבל, סלו היקרה, אם היית יכולה להביא אותנו אליכם היינו מאד מרוצים. גרים אצל משפחה אחת. נורא מתגעגעים להורים שלנו ואליכם". פלה שואלת על כולם אשר בפלשתינה ומציינת: "סלו תזכרי מה שכתבתי לך ותני לי תשובה מהירה. פלה אחותך"

אפשר להבין שפלה קיבלה גלויות דואר מגטו ליצמנשטאט Litzmannstadt (לודז') שכל היהודים גרים ביחד, מאחר שכבר ב-8.2.1940 הודיעו הגרמנים על הקמת הגטו. רחוב מוינרסקה היה בתחום הגטו. הבאתם לפלשתינה באותה תקופה היתה בלתי אפשרית. לפני ספטמבר 1939 היה מספר התושבים בקובל כ-26,000. עכשיו נמצאת קובל באוקראינה המערבית.

מתי כבר נוכל להיות ביחד

גלויות דואר רוסית עם בול מודפס בערך 20 קופיקות, נשלחה ביום 8.6.1940 על ידי אלשטיין מברנוביץ Baranowicze ללובה אלשטיין בחיפה רחוב נורדאו 11. על הגלויה לא הודבק בול נוסף בערך של 10 קופיקות למרות שהתעריף עבור משלוח הגלויה לפלשתינה היה 30 קופיקות. חותמת דואר בקוטר של 30 מילימטר, חלקית לא קריאה. 8.6.40. БАРАНОВИЧ СССР כוכב. הגלויה כתובה בשפה הרוסית, והיא השניה מאותו אדם.

גלויות דואר שניה אשר נשלחה ממיר, רחוב וז'שניה 49 ע"י רבקה גילימוביץ ליעקובוביץ בחיפה, עבור גילימוביץ, רחוב חרמון צריף. (את כתובת הרחוב ומספר הבית תיקן הדוור בארץ). גלויות דואר זו היא השניה מתוך שתי גלויות זהות אשר מוצגות כאן והונפקו בפולין בחודש יוני 1938, עם בול מודפס עליהן. הודבק בול בערך של 30 קופיקות ליד הבול המודפס Mi693 משנת 1939. אפשר להבין משארית חותמת התאריך שזה היה בסוף אפריל 1940. השולחת לא רשמה תאריך על הגלויה. הגלויה הגיעה לחיפה ועברה צנזורה, מספר צנזור H21. הגלויה כתובה בשפה האידיש.

לבני היקר גצל גילימוביץ, עם אשתך היקרה וילדכם הקטן מי יתן ותהיה לכם הנאה רבה מילדכם היקר. ילדי היקר, קבלתי בשמחה היום את גלוייתכם. הבן בעצמך שאני כותבת לכם ומספרת לעיתים קרובות יותר ממה שכתבתי ליעקב. כשנסע לווילנה היתה תקוותי לרוגע רב. שאלו אותו היכן הניח את תיבת הפח, כי אני זקוקה לה מאד. כתבתי לו כבר כמה גלויות ולא קיבלתי מענה. בני, הזמן חולף אצלי מהר. אני הולכת לנכש את העשב שלפני הבית ולהביא עצים. הגב פשוט כואב לי. הבדידות גדולה. כתבתי גם לרחל על כך, ראו גם אתם אם תקבל את מה שכתבתי. השתדלו לכתוב מיד ולענות תשובה.

אם היית יכולה להביא אותנו אליכם...

גלויות דואר אשר נשלחה "רשום" מהעירה קובל Kowel לבת ים בפלשתינה ביום 24.5.1940. הגלויה שהשתמשו בה היא עדיין פולנית משנת 1938. על הבול הפולני המודפס עליה הדביקו בול רוסי ולידו עוד שני בולים. שני בולים נתלשו. נשאר רק בול אחד בערך של 20 קופיקות. למרות שעברו כבר תשעה חודשים מאז הכיבוש של השטחים האלה, חותמת דואר היא פולנית "KOWEL 1/ 24.V.40/*", וגם חותמת הדואר הרשום עדיין פולנית.

הגלויה הגיעה לחיפה ביום 23.7.1940, והוטבעה עליה חותמת דואר אובלית "REGISTERED 23 JU 40 HAIFA". באותו יום הגיעה הגלויה לתל אביב "REGISTERED 23.JU 40 TEL AVIV" שם עברה צנזורה. חותמת צנזור לא קריאה. ב-25.7.1940 הגיעה לבת-ים. הגלויה היתה בדרך חודשיים.

האמא כותבת (ביידיש):

"לילדי היקרים והאהובים שתחיו באושר ובמזל עם הילד שלכם שיהיה בריא ושכולם יהיו בריאים. ואנחנו מבקשים שתכתבו מה שלומכם והאם יוספ'קע עובד או לא. תכתבו גם על שוש איך היא נראית האם היא יפה. תכתבו לי ילדים יקרים איך מרגישה אחותי ובתי אמכם שרוצה כבר לראות אתכם. אני בריאה ועובדת. אמא."
מתוכן הגלויה אפשר להסיק שהכותבת היתה מהגרת לפלשתינה באם היתה קיימת אפשרות כזו.

יש להם לצרכיהם - הם מרויחים

גלוית דואר רוסית להתכתבות מקומית עליה בול מודפס בערך של 10 קופיקות ושני בולים מודבקים, כל אחד בערך של 10 קופיקות. השולח מרקוס זלטיקסי אשר רושם את כתובתו: הכיכר המרכזית וממען את הגלויה לדוד זווילינג בתל אביב, רחוב רמב"ם. מציון שהגלויה מיועדת ליהושעיה. חותמת דואר לא קריאה בשלמותה, כנראה בגלל כמות דיו קטנה בכרית הדיו, ЕЖАНБИ 5.IX.40. הגלויה עברה צנזורה בתל אביב מספר צנזור T6.

היום שייכת העירה בז'ז'ני Brzeżany לאוקראינה. הקהילה היהודית התוססת שהייתה בעיירה נכחדה לגמרי.
הגלויה כתובה בשפה האידיש.

5.9 בז'ז'ני, אהובי שלי

קיבלתי את גלויתך מיום ה-4. אתה שואל אותי לגבי זושה וישראל, ולגבי החנות ואתה מקוה שבקרוך יעברו משם ובמקום החדש כבר יהיה טוב. באשר לשליחת כסף לאמא, היא אינה זקוקה. עדיין יש להם לצרכיהם - הם מרויחים. ב"ה כולנו בריאים ואני מקוה לעבור לאלינקה שלי. שם מקוה שיהיה לי יותר טוב. תשארו בריאים.
ממני אחיך הנאמן מרדכי לייב.
בצד הגלויה כותב האח: ביום ראשון אסע שוב ללמברג לזושה.

שם במקום בו ישנן הדאגות

גלוית דואר רוסית להתכתבות מקומית עם בול מודפס בערך של 20 קופיקות ובול מודבק בערך של 10 קופיקות, אשר נשלחה ב 10.9.1940 על ידי שברביץ מביאליסטוק Białystok ברחוב מוסקובסקה 34 ליצחק שניידמן רחוב לוינסקי 47 בתל אביב. ציון שהנמען גר אצל יפה רוזנבלום. חותמת דואר "БЕЛОСТОК СССР 9.10.40" על הגלויה ציון שהגיעה ב 28.10. הגלויה עברה צנזורה פלשתינאית בתל אביב, צנזור T5.

ברנוביץ 7.6.40 ילדים יקרים, אתמול קיבלתי גלויה מאפרים מ 25.5. אני דואג שמלובה זמן רב אין מכתבים מהנסיעה שלה לירושלים. ממתין בקוצר רוח למכתבים של לובה. אני דואג לקרובים של רטנר. כבר שנתיים אין שום אות חיים ממנה. האם היא חיה? תבררו בבקשה עבורי. אצלי אין שום חדש, אני מתכוון לנסוע לנובהסיין. חבל שהשנה את לא פה. היינו מבלים את כל הקיץ ביחד. מתי כבר נוכל להיות ביחד. אני לא מרגיש טוב בזמן האחרון. ממלכה גרינברג אני מקבל מכתבים. תכתבו יותר. אגר

אני בריאה ועובדת

גלוית דואר רוסית להתכתבות לחוץ לארץ "CARTE POSTALE", עם בול מודפס בערך של 30 קופיקות. הגלויה נשלחה בדואר רשום ביום 20.7.1940 על ידי מירה גרבוויצקיה Miera Grabowieckaja מהעיר ברנוביץ ליוסף כהני בתל אביב רחוב חובבי ציון. הודבק עוד שני בולים, אחד בערך של 30 קופיקות Mi682 והשני בערך של 50 קופיקות Mi705. מחיר גלויה רשומה לפלשתינה עלה 110 קופיקות. חותמת דאר רשום "BARANOWICZE 1" עדיין פולנית למרות שכבר עברו 10 חודשים מתחילת הכיבוש הרוסי. גלוית הדואר עברה דרך העיר מינסק, חותמת דואר חלקית לא קריאה "ЕЧСК БССС...", ושם עברה צנזורה. לחיפה הגיעה ב-13.8.1940. חותמת דואר אובלית "REGISTERED 13 AU" באותו יום הגיעה הגלויה לתל אביב. "REGISTERED 13" AU 40 TEL AVIV" ושם עברה צנזורה פלשתינאית, מספר צנזור T12. המשלוח ארך כשלושה שבועות.

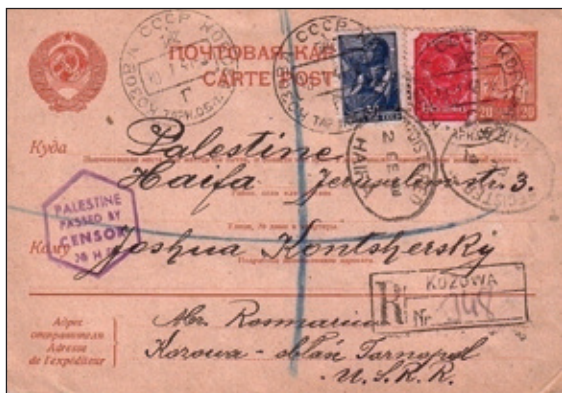
מ"מ "TAPHOПOПOТ СССР 4.1.41". בתל אביב עברה הגלויה צנזורה, מספר הצנזור T5.

הגלויה כתובה בשפה האידיש.
ב"ה 2.1.41 אהובי

אתמול קיבלתי את גלויתכם מיום 27.9 וגם את הגלויה מיום 4.11. קיבלתי אותם ביחד. יקירי, מה אוכל לענות על שאלותיכם? ומה אעשה? אני חושב שאני מרגיש כמוכם. נראה שאמא והילדים נמצאים במעמקי רוסיה. כתבתי להם כבר הרבה פעמים ולא קבלתי תשובה. שלום כותב לי בכל פעם שבקרוב יהיה יותר טוב. יותר אינני יודע. אני דורש לבית בשלומכם ואנא כתבו לי תשובה. דרישת שלום לחתנך, דרישת שלום לבית גם לך ילדתי שתחיי, אני כותב כמעט מידי שבוע. כתבו לעיתים קרובות יותר. שלכם... הנאמן
מגלויה זו אפשר להסיק שיהודים אלה הוגלו לעומק רוסיה ולכן אין מהם תשובה. וכמו כן, בהתכתבות יש קשיים בקבלת המכתבים מפלשתינה. היום נמצאת טרנופול Tarnopol באוקראינה.

לא במסבאה פרטית אבל בממשלתית

גלוית דואר רוסית נשלחה בדואר רשום מקוזובה Kozowa באזור טרנופול ע"י זוזמן, ליהושע קונצרסקי בחיפה רחוב ירושלים 3. בגלויה מודפס בול דואר בערך של 20 קופיקות ומודבקים שני בולים רוסיים: הראשון בערך של 60 קופיקות Mi684 והשני בערך של 30 קופיקות Mi683. התשלום על גלוית דואר רשומה לפלשתינה היה 110 קופיקות. על הבולים מוטבעת חותמת בקוטר 30 מ"מ ברוסית ואוקראינית. 10.1.41 כוכב רוסי "КОЗОВА СССР КОБОВА ТАРН. ОБЛ. Г" על הגלויה נמצאת גם חותמת רשום (עדיין פולנית) KOZOWA. הגלויה הגיעה לחיפה ביום 2.2.42. חותמת אובלית REGISTERED 2 FE HAIFA. צנזורה פלשתינאית בוצעה בחיפה, מספר צנזור 5. הגלויה היתה בדרך רק 3 שבועות, זמן קצר יחסית לאותה תקופה.

הגלויה כתובה בשפה האידיש לפני ראש השנה תש"א.

8.9.40 יקירי ואהובי

לאחר ציפיה קצרת רוח קבלתי השבוע את גלוית הדואר שלכם מיום 20.6. גם קבלתי את גלוית הדואר השניה ממך ינטקה שנשלחה ביום 4.8. נו, יקירה, את כבר יכולה לתאר לעצמך את עוגמת הנפש שהייתה לי מכך שאבא אינו כותב בגלויה. נחוצים רק בריאות וכוח כדי לשאת את הכל. אני כותב לכם ככל שאני יכול, ואיני מסוגל להבין מדוע אינכם מקבלים. מובן מאליו שאין זו אשמתנו. מעבר לזה, אני מבקש ממך יקירתי שתשתדלי שאבא יוסיף את כתיבתו לכל גלויה, אם היא כבר כן מגיעה. את יכולה לתאר לעצמך כמה שמכתב מכם משמח אותי שם במקום בו ישנן הדאגות. השתדלי יקירי, כתבו לנו ככל שאתם יכולים. אצלנו הכל טוב. איידיק עובד ואנחנו מרוצים. המקום בו אתם נמצאים הוא לא משהו. היו רק כלכם בריאים. אל תדאגו, כי אנו כולנו חיים בטוב. השתדלו אהובי, שלא אצטרך לדאוג לכם ושלא תהיה לנו חלילה עוגמת נפש. אני מאחל לכם כל טוב, חג שמח ובריא, כתיבה וחתימה טובה שנהיה כולנו בריאים. הלוואי שרק יקוימו איחולי האושר ששלחתי לך. ממני אהבכם פייבל
היום משתייכת ביאליסטוק לפולין.

נראה שאמא והילדים נמצאים במעמקי רוסיה

גלוית דואר רוסית להתכתבות מקומית עם בול מודפס בערך של 20 קופיקות. השולח לא מסר את שמו וכתובתו. למרות זאת הדואר הרוסי שלח את הגלויה לדוד זבילינג רח' רמבם 8, בתל אביב. על הגלויה הודבקו 2 בולים כל אחד בערך של 5 קופיקות. חותמת דואר בקוטר 29

מצרנוביץ, אשר היתה אז תחת כיבוש רוסי, ל-J. Soffer במחנה עתלית. הכתובת פלשתינה, ירושלים Lager Athlit Rom 27. בחיפה עברה הגלויה צנזורה, מספר צנזור H39. באותם זמנים היה מספיק לכתוב את הכתובת: ירושלים - מחנה עתלית בכדי שהגלויה תגיע ליעדה. זו לא היתה גלויה ראשונה שנשלחה מאותו מען, כי הוא כתב בכתובת שהמכתב נמצא בחדר 27.

על הגלויה כתבו במחנה עתלית "Not in camp" וכמו כן "Released from Clearance Camp Athlit" - שוחרר ממחנה עתלית, והחתימו "RETURN TO" - להחזיר את הגלויה, וחיץ המראה את כתובת השולח.

הגלויה כתובה בשפה הגרמנית בכתב שכמעט בלתי קריא.

הרמן וייבל כותב שלא קיבל כבר 13 חודשים מכתב, ומבקש שיענה לו בקרוב.

פניתי להנהלת מחנה עתלית שברשותם כרטסת של העצורים במחנה, כדי לקבל פרטים על J. Soffer.

התשובה שקבלתי מגברת יעל קאופמן מובאת להלן:

מאחר שהגלויה הגיעה לארץ ב-1941, יש מספר מאוד מצומצם של ספינות שנסעו יכלים להיות הנמענים ועצם העובדה שהמוען הוא רומני (מצ'רנוביץ) מצמצמת את האפשרויות אפילו יותר. באותה תקופה שהו במחנה בעיקר מעפילים מהאניה דאריאן ב' וניצולי טביעת הפאטריו (אם כי אי אפשר לפסול בודאות שהיו פה גם מעפילים אחרים שהגיעו דרך היבשה או בדרכים אחרות).

במרץ 1941 הגיעה לארץ מרומניה אניה בשם דאריאן ב'. המעפילים הגברים שהגיעו על האניה הזו נכלאו במזרע ליד עכו והנשים בעתלית. רק אחרי חצי שנה או שנה הועברו גם הגברים לעתלית (ייתכן שנמנע הגלויה היה במזרע ולכן לא קבל אותה). אין לנו רשימה מסודרת של כל מעפילי הדאריאן אבל מבין המעפילים שנרשמו במאגר שלנו נמצא מעפיל מאותה אניה בשם אשר סופר. אין לנו אפשרות לדעת מה היה שמו הלוועזי ואם עלה עם עוד קרובי משפחה.

כמו כן, באפריל 1941 שהתה במחנה אישה בשם יונה סופר, ניצולה מטביעת הפאטריו (פאטריו היתה אניה גירוש בריטית שפוצצה על ידי ההגנה כדי למנוע גירוש של מעפילים שהועלו עליה למאוריציוס). יונה הגיעה במקור מצ'כיה באניה מילוס (מאחר שהיא צ'כית, קשה להאמין שתקבל מכתב מצ'רנוביץ). יונה הגיעה למחנה בסוף נובמבר 1940 ושהתה בו עד יוני 1941 (ולכן עדיין היתה בעתלית בעת שליחת הגלויה)

הזמן כותבת בשפה הפולנית:

8.1. "ילדי האהובים הגלויה האחרונה שלכם קיבלתי לפני שבוע. את קלרה, השמחה היחידה שלי בחיים. המשאלה היחידה שלי היא, ילדי, שנוכל להיות יחד איתכם. אצלנו הכל בסדר. העיקר שאנחנו בריאים. הילדים עוזרים, לא במסבאה פרטית אבל בממשלתית. ברכות ונשיקות." מהמכתב הזה אפשר להסיק שהם גרו שם זמן רב. המשאלה שלה להיות יחד עם בתה בפלשתינה, דבר שלא היה אפשרי. המסבאה שהיתה פרטית קודם, הולאמה.

עד 1939 חיו בקוזובה 5000 תושבים. רבים מהם היו יהודים. לאחר התקפת הגרמנים על רוסיה בספטמבר 1942 נשלחו 1000 יהודים להשמדה במחנה בלז'ץ. 1000 יהודים אחרים נהרגו בחודש אפריל 1943. אלה קבורים בקבר אחים בקוזובה. היום קוזובה משתייכת לאוקראינה.

אולי אתם שם יכולים לקנות את המרשם

גלוית דואר להתכתבות מקומית עם בול מודפס בערך של 10 קופיקות וכול מודבק בערך של 20 קופיקות Mi679 אשר נכתבה ב 13.1.41 על ידי זואטר מלבוב וממוענת אל גרוסקופף אוסקר, נחלת בנימין 19 תל אביב. החתמת מכונה כמעט לא קריאה. הגלויה עברה צנזורה בתל אביב מספר צנזור T5. הגלויה כתובה בשפה היידיש.

13.1.41 אהובי!

מידי שבוע אני מקבל מכתב מאמך היקרה ומהגישה. הן בקו הבריאות ומקנאות באיך. אחיך עדין חולים בקוזמרוזבסקה. אני משתדל ככל שרק אפשר, אך למרבה הצער איני יכול לעזור. אולי אתם שם יכולים לקנות את המרשם עבורם ולשלחו. אני כל הזמן כאן, והמשפחה נמצאת בבית. מה עושה בני? מדוע אינו כותב דבר? היו כולכם בריאים וקבלו דרישת שלום לבבית. שלכם (חתימה לא מובנת).

מתוכן הגלויה אפשר להסיק אילו תנאים שררו בלבוב לאחר הכיבוש הסובייטי. לא היו תרופות בבית החולים לאחים של אוסקר, ומבקשים עזרה בהשגתם מתל אביב. המרשם נשלח כנראה קודם.

שוחרר ממחנה עתלית

גלוית דואר רוסית עם בול מודפס עליה בערך של 20 קופיקות וכול מודבק בערך של 10 קופיקות Mi736 אשר נשלחה מהרמן וייבל

הגלויה כתובה בשפה הפולנית.

האהובים! המכתבים שלכם מאד משמחים אותי כאשר אני יודע שאתם בריאים והכל מסתדר לטובה. מהבית יש לי מעט מאד אינפורמציה ואיני יודע מי אשם בזה. בסוף דצמבר קיבלתי צילומים של חניה האהובה שלי ובסוף חודש זה של המלאכים שלי. התמונות נמצאות לידי ומידי פעם אני מביט בהם. אני נמצא בכפר באיגוד עובדים. אני מתפרנס טוב. השבוע היתה לי ביקורת שנמשכה יומיים. הכל הסתדר על הצד הטוב ביותר. אני נוסע אחת לחודש לקמיונקה ומקבל שם את הדואר שלי. מחבק ומנשק!

קיימת במקום אגודה שהיא אינטרס ממשלתי. נראה שהכותב מרוצה מהמצב בו הוא נמצא, אבל מצב זה יהיה קצר מאד כי חודשיים וחצי לאחר מכן תקפו הגרמנים את רוסיה. עד 1939 השתייכה דז'יבולקי לפולין עכשיו משתייכת לאוקראינה.

לסיכום

ביום 22.6.1941 החל מבצע ברברוסה, במסגרתו תקף הצבא הגרמני את רוסיה. מאחר וסטלין לא האמין שכך יקרה, ולא הכין את הצבא הרוסי נגד התקפה זו, התקדמו הגרמנים מהר מאד לעומק רוסיה. כבר בתחילה נעשתה השמדת התושבים היהודים באזור לבוב. בימים הראשונים הרגו הגרמנים כ-7000 יהודים. בזמן קצר נתנו הגרמנים פקודה להקים גטאות בערים. מי שלא הוגלה או ברח לעומק רוסיה, כנראה לא ניצל ממוות. קשה לדעת האם מישהו מאלה ששלחו את הגלויות שהוצגו במאמר נשאר בחיים לאחר המלחמה.

אין לי דברים טובים לכתב עליה

גלוית דואר רוסית להתכתבות מקומית עליה מודפס בול בערך של 20 קופיקות ושני בולים מודבקים האחד בערך של 10 קופיקות והשני בערך של 20 קופיקות. התשלום שנגבה עבור המשלוח הוא 50 קופיקות, 20 קופיקות מעבר לדרוש. הבולים מוחתמים במכונה ואפשר לראות רק את תאריך המשלוח. הגלויה נשלחה ב-8.III.41 מ-ד. זוילינג מלבוב לתל אביב אל גרוסקופף אוזיאס רח' שינקין. הגלויה עברה את הצנזורה הפלשתינאית בתל אביב, מספר צנזור T6. הגלויה כתובה בשפה היידיש.

הילדים האהובים שלי! את הגלויה שלכם קבלתי וכתבתי לכם כבר פעמים רבות אבל לצערי אתם לא מקבלים דבר. אנסה לכתוב דרך למברג אולי זה יגיע אליכם. לצערי אין לי דברים טובים לכתב עליהם. מצבנו בו אנו שרויים עתה אינו ניתן לתאור בכתב. אני מאד מקנאה באבא המנוח שאינו רואה את המצב המר הזה.

מזיגמונד ושרוליק אנחנו לא יודעים דבר, איננו יודעים היכן הם נמצאים. מלמברג אין כותבים לנו דבר לגבי מקום המצאם, אבל איני מאמינה שאלוהים כבר יושיענו ויוציאנו מפה אין לתאר זאת בכתב. שאלוהים יעזור לי שאוכל למסור חדשות טובות יותר.

מצער מאד לקרוא את הכתוב בגלויה. השולחת לא גרה בלבוב, אלא באזור לבוב. הגיעה ללבוב כדי לשלוח את הגלויה וציינה כתובת של קרובים או מכירים. זיגמונד ושרוליק מלבוב הוגלו כנראה על ידי הסובייטים ללאגר ומאז לא ידוע עליהם דבר.

הכל הסתדר על הצד הטוב ביותר

גלוית דואר רוסית להתכתבות מקומית, עם בול מודפס עליה בערך של 20 קופיקות ושני בולים מודבקים כל אחד בערך של 5 קופיקות. הגלויה נשלחה ב-7.4.1944 על ידי ירקוני אשר גר בישוב כפרי דז'יבולקי באזור לבוב, אל יהודה בר נתן (קוהל) בתל אביב, ת.ד. 1320. חותמת דואר של דז'יבולקי "ТБВ ОБТ СССР 7.4.41" "ДЗИБУЛКИ". באותו יום נשלחה הגלויה לעיר בשם קוליקוב Kulikow חותמת דואר "ОБТ СССР 7.4.41" "КУЛИКОВ", ומשם נשלחה לפלשתינה. בתל אביב עברה הגלויה צנזורה פלשתינאית.

המלחמה שלא נגמרת

מידי שנה מתקיימת במהלך חג הסוכות בקיבוץ גן השלושה תערוכת אוספים בתחומים שונים. השנה תוקדש התערוכה לאוספים בנושא רפואה, ובה יציג ד"ר פייבל אוסף בנושא מעטפות דואר שעברו חיטוי

מאת: ד"ר הדי פייבל

האויב הנסתר

מזה אלפי שנים מנסה האנושות לגרום להרס של אומות אויבות, וזאת על ידי פיתוח של נשק יותר ויותר מתקדם. במאה האחרונה, פרט למלחמות האין סופיות בין העמים, אנו מצליחים לגרום גם להרס בלתי הפיך של הסביבה. ההרס כולל הכחדת מספר עצום של בעלי חיים אשר בעבר היו שותפינו על פני כדור הארץ.

אך למרות כל זאת, אנו לא האויבים הכי גרועים של עצמנו. קיימים אויבים בלתי נראים בעלי תכונות תוקפניות והרסניות ביותר, המלווים את האנושות מאז ומעולם. סוגים שונים של מיקרו אורגניזמים התפתחו עוד לפני התפתחות האדם, הם היו הרוצחים הקשים ביותר של בעלי החיים האחרים ובהמשך גם לרוצחים הקשים ביותר של האנושות. במשך אלפי שנים לא היתה לאדם את היכולת לזהות את הסיבות להרג הבלתי פוסק. תיאוריות דמיוניות שונות פותחו על מנת להסביר את הבעיה. אולי זה עונש אלוהי? אולי כישופים? אולי אסטרוולוגיה ומצב הכוכבים? רק במאה השמונה עשרה זוהה האויב הנסתר כחיידקים פטריות ונגיפים.

המגיפה הגדולה

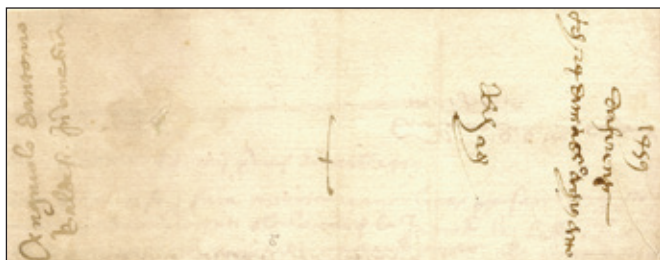
עד המאה הארבע עשרה התמודדה האנושות עם מגפות קטנות יחסית, בהן התמותה בקרב האוכלוסייה הייתה בסדרי גודל של מאות אלפים בשנה. המגיפה הגדולה הראשונה פרצה בקיץ של שנת 1347, כאשר מחלה מסתורית פקדה את אירופה וגרמה למותם של כרבע מאוכלוסיית אירופה בתוך פרק זמן של כשנתיים. הצחנה הבלתי נסבלת גרמה לאנשים להאמין שמדובר בעונש מאלוהים, ושבאוור נמצאים חלקיקים קטנים ורעים שגורמים למוות.

מגפה קשה זו החלה במצור הממושך של המונגולים על העיר האיטלקית מסינה. בזכות הביצורים האיתנים הצליחו המגינים להדוף שוב ושוב את החיילים המונגולים, ולאחר כשנתיים העלו המפקדים המונגולים רעיון מהפכני. הם החלו לזרוק מעל לחומות אל תוך העיר גופות של חיילים אשר מתו בשדה באופן פתאומי, יחד עם כל חפציהם: בגדיהם, נשקם והאוכל שהיה להם. הרעיון הוכיח את עצמו והצליח מעל ומעבר למשוער. הנצורים הרעבים התנפלו על הגופות ובזזו מהן את כל אשר ניתן היה לקחת. בתוך כשבוע החלו רבים מתושבי מסינה למות ביסורים קשים כזה אחר זה. האנשים המבוהלים פתחו את שערי העיר וברחו לכל עבר. העיר מסינה נפלה לידי המונגולים.

פליטי מסינה התפזרו ברחבי אירופה, והפיצו את המחלה לכל עבר. כתוצאה מכך מתו באירופה בתוך זמן קצר במגיפה בין 40 ל- 60 מיליון איש. המוות הנורא הוביל למצב של תהו ובהו. האנשים עזבו את יישוביהם, לא עיבדו את השדות, משפחות נהרסו, וסדרים פוליטיים השתנו. רשמים מאותה תקופה נותרו ביצירות בני אותם ימים, דוגמת ספר דקמרון של בוקצו ויצירת פטרארקה המבכה את אהובת ליבו.

המלחמה במחלת הדבר

מנהיגי אירופה, שחיפשו הגנה בפני האויבים הבלתי נראים, העלו לראשונה בשנת 1377 רעיון מהפכני. בעיר רנגוסה, היום דוברובניק, הוחלט להקים מקומות מיוחדים בהם ישהו בהסגר אנשים שעברו ממקום למקום. כל חפציהם של השוהים בהסגר עברו חיטוי כולל הפריטים הפעוטים ביותר דוגמת מכתבים. תקופת ההסגר נמשכה ארבעים יום, כיוון שלמספר זה ייחסו משמעות דתית וקשר למעשי ניסים. השם של מקום ההסגר, קרנטינה (QUARANTINE), נגזר מן המספר ארבעים בלטינית (QUARANTA).

מעטפה משנת 1459, הראשונה בעולם הידועה שעברה חיטוי

עיקר המאמץ של פעולות החיטוי כוון כנגד מחלת הדבר, שהשתוללה באותם שנים ברחבי אירופה. מספר דרכים היו מקובלות לביצוע החיטוי (דיזינפקציה). בחלק מהמדינות חוטאו המכתבים על ידי טבילתם בחומץ, ובאחרות עברו המכתבים תהליך של עישון, או שהוחזקו בעזרת מלקחיים למשך מספר דקות בתוך תנורים לוהטים. תורת החיטוי נקראה באיטליה "טוסטאטורה" (TOSTATURA). על מנת לאפשר חיטוי יותר טוב גם בתוך המכתב פנימה, היה נהוג לחורר את הנייר או לבצע בו מספר חתכים. מכתבים רשמים היו עוברים רק חיטוי חיצוני, על מנת לשמור את סודיות המידע. אישור על ביצוע

היה זה ניצחון קצר מועד. בשלב זה הגיע "תור הזהב" של המחלות המועברות דרך האוויר. ככל שהאוכלוסייה יותר צפופה, כך הופכות המחלות הזיהומיות העוברות דרך טיפות רוק ליותר ויותר נפוצות. השחפת, ובתום מלחמת העולם הראשונה נגיף השפעת, גרמו להרג של עשרות מיליוני בני אדם. זן אחד של נגיף שפעת נעלם, זן אחר עולה ומתפשט ברחבי העולם.

תמורה גדולה במאבק הבלתי פוסק במחלות הזיהומיות חלה עם גילוי הפניצילין, האנטיביוטיקה הראשונה שהאדם הצליח ליצור במעבדה. על הגילוי המרעיש הזה קבלו את פרס נובל לרפואה שלושה מדענים: פלאמינג, כהיין ופלוראי. אולם החיידקים הם מתוככמים מאוד, וככל שהאדם מפתח אמצעי הגנה יותר מתקדמים הם נעשים תוקפניים יותר, יציבים לכל אמצעי ההגנה ואלימים במיוחד. נראה שנגזר עלינו להילחם לעד כנגד אותם אויבים בלתי נראים אך קטלנים במיוחד.

החיסוי היה נרשם בכתב יד על גבי המעטפה, ובשלב מאוחר יותר החלו להטביע חותם מיוחד על המעטפה. אם המכתב נפתח לצורך החיסוי, נהגו לסגור אותו מחדש בעזרת חותם שעווה, שהיה לרוב בצבע אדום. על החותם היה רשום שם הקארנטינה בה בוצע החיסוי.

במקרים נדירים ביותר, כאשר השלטונות חשבו שהמגפה קשה, ולמרות החיסוי עדיין נשקפת סכנה ממשית למקבל המכתב, הוחלף צבע השעווה לשחור.

חותם אדום מהקרנטינה של טריאסט

חותם שחור מהקרנטינה של טריאסט

מלחמה שאין לה סוף

עם דעיכת מחלת הדבר, החלה להתפשט באירופה מחלה קטלנית באותה מידה. בשנת 1521 הגיעו לוחמים ספרדים למכסיקו כדי לכבוש את ממלכת האצטקים. המלחים הספרדים הביאו עימם למכסיקו "מתנה" בלתי צפויה, בדמותה של מחלה נוראה, אשר התפשטה במהירות וגרמה למותם של רבים מקרב האוכלוסייה המקומית.

יעברו קרוב ל-300 שנה עד אשר יצליח רופא אנגלי בשם אדוארד ג'נאר לגלות את הדרך להתמודד עם אותה מחלה על ידי חיסון מאוד פשוט. המחלה קיבלה את השם "אבעבועות שחורות", וזו המחלה זיהומית היחידה שהצליחה האנושות להדביר בזכות החיסון, והיא הוכחדה בטבע.

מחלה אחת יורדת מבימת ההיסטוריה ואחרת עולה במקומה. כך למשל, התפשטה במאה התשע עשרה "כולרה" מאסיה לאירופה כולה ולאחר מכן לארה"ב ולכלל העולם. בשנת 1854 גילה ד"ר ג'ון סנו בשכונת סוהו בלונדון את אופן העברת החיידק דרך מים מזוהמים, ויותר מאוחר גילה ד"ר רוברט קוך את החיידק עצמו. כך למד העולם להתמודד עם עוד אויב קטלני.

בס"ד
Talia Stamps

עוואקא נשה

קונה ומוכר בולי ישראל

שנתונים

מעטפות מיוחדות

גיליונות מיוחדים

מעטפות וגיליונות גנריים

תוויות קלוסנדורף, סימה

בולי זרחן שונים

אלבומיות ודפי מזכרת.

נייד: 052-3315322 טל: 03-7301142
moshe.aharon39@gmail.com

אני אוסף זיכרונות

בשנת 1966 כתב יהודה קולר (הוגו קאופמן) ספר בשפה הגרמנית והעניק לו את השם "אני אוסף זיכרונות". באדיבות בתו, הגב' חוה קולר, פורסם בעבר פרק מן הספר (בגיליון 75 של שובל), וכעת מתפרסם פרק נוסף

מאת: יהודה קולר ז"ל

ההתחלה

ו, כמובן, האיסוף הוא דחף קדמוני של האנושות. מאז ומעולם אנשים אספו דבר מה. קיימת ספרות עשירה ומגוונת המדווחת אודות כך.

כמו כן, האדם אוסף בכל גיל, מימי ילדותו ועד לימי זקנתו רוויית הניסיון. אולם איני מתכוון לכתוב על כך דיון מדעי; הייתי רק רוצה לדווח על מספר התנסויות איסוף שהיו לי.

האיסוף הילדותי של אבני מדרכה צבעוניות מעוצבות במיוחד, צדפים, כפתורים, כדורים וחפצים קטנים אחרים דומים היה אצלי הצעד הראשון. מיד לאחר מכן באו אוספי פתקאות של חשבונות עם תמונות, שנקראו "פרסומת", שהיו אהובים מאוד על בני הנוער באותה תקופה. גם אחרי 50 שנים אני נזכר בבירור בראש הגבר המחייך השואל את השאלה הבוטרת: "אתה כבר מכיר ליזופורם?...". או באניה שנטרפה בין גלי האוקיינוס הירוקים ונאחזת בבקבוק הצף "ליקר-צוואק"...

אולם כבר כתלמיד בכיתות הנמוכות של בית הספר היסודי נתתה התעניינותי לבולים. מובן שאז אספו רק בולים משומשים, מוחתמים, אותם אפשר היה להסיר מהמעטפות בחינם ואותן ניתן היה לשנורר מכל המכרים והקרובים.

מאוחר יותר הגיעה עת ההחלפות. הוחלפו בולים שהיה מהם יותר מאחד, תמורת כאלה שעוד לא היו באוסף, אחד כנגד אחד. חשוב ומכריע היה תמיד להעשיר את האוסף במוצג חדש ולסתום חור נוסף. תוך כדי כך נצבר גם ניסיון, שבולים אחדים מוצאים לעתים קרובות, אחרים נדירים או שבכלל קשה להיתקל בהם. ולמדנו שדווקא אלה שקשה להשיגם, הם יקרים יותר ובעלי ערך רב יותר.

בשנת 1915 קיבלתי לידי את קטלוג הבולים הראשון שלי. היתה זו חוברת קטנה, צרה ואדומה: "קטלוג בולי מלחמה של האחים זנף" (Senf). מהקטלוג הזה נודע לי שאכן קיימים פריטים נדירים שהם יקרים, אבל גם זאת, שבאוסף שלי חסרים עוד הרבה בולים זולים. הבולים של שנות המלחמה, שהוציאו מדינות האויב, לא הופיעו בקטלוג.

ביחד עם חבר ללימודים השגנו מחברת "האחים זנף" מלייפיציג בולים שחסרו לנו. ההזמנה הראשונה שלנו עמדה על סך 1 מרק ו-58 פניג. שמחנתו היתה גדולה כאשר קיבלנו, אחרי מספר ימים, את הבולים שהזמנו וזכינו בהנחה, אותה לא ביקשנו, בשיעור 10% בצורת בולים נוספים. אז עוד לא ידעתי שמחיר הבול בקטלוג נחשב ברוטו, גבוה בהרבה מעל למחיר השוק.

בסוף מלחמת העולם הראשונה היה לי כבר אוסף בולים נאה של כמה אלפי בולים שונים. היו ברשותי בולים כפולים רבים, שלא היה עם מי להחליף בעיר שלנו. הצטרפתי כחבר באגודת החלפות בולים "גלובוס וקונקורדיה" ובכך החלה התכתבות בינלאומית, שעד היום לא הופסקה. מזה שנים רבות אני מנהל בעצמי מועדון החלפות בולים ומספר המכתבים שאני מחליף מדי שנה מגיע לאלפים.

כדי שהחומר הנאסף ילך ויעלה בערכו, ניהלתי בחנותו של אבי הוצאת גלויות הדואר, כמוצר נלווה של בולים. לא עבר זמן רב והבולים הפכו לפריט האיסוף העיקרי.

תוך כדי כך הכרתי סוחרי בולים ואספנים רבים. התפיסה שלי התרחבה, המומחיות שלי גדלה. בתחילת 1921 החלה הידידות שלי עם המייסד והמדפיס של עיתון הבולאות "Donaupost", דר' ויקטור וויינרט (Weinert). נפגשנו כמעט כל יום, החלפנו חוויות וגילויים, וביטויים משיחותינו ודיונינו הופיעו אחר כך בעיתון זה, שהתפתח באותה עת לכתב עת מקצועי במרכז אירופה...

המאחה העירומה

כשאני מתבונן באיורים שעל בולי הדואר, משתחררים אצלי זיכרונות בלתי נמנעים. האם אתם מכירים, למשל, את שלושת הבולים עם הציור של מאחה (Maja) העירומה? אלה הם שלושת בולי הזיכרון בעלי ערך גבוה מאוד משנת 1930 של הצייר פרנציסקו חוזה ג'ויה (Goya) אי לוציאנטס. על שלושת הבולים היקרים ביותר בערכים 1, 4, 10-1 פטות מופיעה יצירת המופת של האמן, "מאחה העירומה", בריקוע נחושת נפלא. אֶלת הצמיחה והפריון

מבליטה את דמותה השופעת בחושניות מעל לכיסוי הלבן של משכבה.

שלושת הבולים הללו (קטלוג צומשטיין מס' 461-459) התקבלו ברגשות מעורבים בעת הופעתם. בעוד חלק מקהל האספנים, המודע לאמנות, העריך מאוד את הגרפיקה העדינה של יצירת המופת, החלק הדו-פרצופי של קהל האספנים דחה בשאט נפש, מתוך בערות, את התמונות הקטנות "המגונות".

"תסתכל על האם, וקח לך את – הבת". ההולנדים כנראה התנהגו נכון, כשפעלו ברוח הפתגם. לא רק הבולים מראים את השנים הבאות, איך יוליאנה התפתחה, בדיוק כמו אמה לפנייה: מנערה מלאת שמחה וחיות למלכה רצינית, טובת לב, חכמה ו – כמו כן מרופדת היטב בגופה. נראה שֶבְרָנְד, בעלה הנסיך, זיהה את החלופה על בסיס פתגם זה ולא הצטער על כך. (אם מדובר במועמדים המתחרים על לבה של הנסיכה הבת של המלכה יוליאנה, זאת יכולה להיות הוכחה נוספת לתיאוריה זו!)

הבולים של כל המדינות הסוציאליסטיות והדמוקרטיות-העממיות מגישים לנו את משפט המפתח היחיד: "פועלי כל העולם, התאחדו!" והתמונות מדברות בעד עצמן: "באמצעות הסוציאליזם לשגשוג!"

אלפי בולי ספורט יצאו במהדרות פחות או יותר אומנותיות. רואים עליהם תחרויות, משחקי ספורט או אצטדיון. כשאני רואה את שתי הסדרות הראשונות של המשחקים האולימפיים ביוון בשנים 1896 ו-1906 עם הדמויות הקלסיות של זורק הדיסקוס לפי פסל של מיירן, פסל הרמס של פֶרְקֶסְטִילְס, הרקולס ואטלס, פסל הניצחון של פֶאוֹנוֹיס, אז קופץ לזיכרון מהתיקיה הפתגם: "נפש בריאה בגוף בריא". לעומת זאת בולי הספורט של צ'כוסלובקיה מהשנים האחרונות אומרים לי: "מאימונים גופניים לידידות בינלאומית ולשלום!"

היות וכרטסת הזיכרונות לא עובדת לכאורה באתה צורה אצל כל אספן, ראה הדואר של ארה"ב חובה לעצמו לשחזר מימרות של אישים מהעבר על בולים. להערכה בלעדית בסדרה "Credo" באים לביטוי משלים של ג'ורג' וושינגטון, בנג'מין פרנקלין, תומס ג'פרסון, פרנסיס סקוט קי, אברהם לינקולן ופטריק הנרי. האספן המפקפק במקוריות עיקרי האמונה, יקבל אישור חתימות המחברים המעידים על אמיתותן. בולים אחדים מצטטים בשיטה זו ביטויים, פתגמים, משפטי מפתח, סיסמאות.

אצלנו בישראל הבול של הצהרת זכויות האדם הוא יצירת מופת של בולים מסוג זה. גם על השובל של בולים שונים מובאים ציטוטים, מילה במילה, מהתנ"ך, משפטי מפתח ועיקרי אמונה, ללא יוצא מן הכלל.

למי שיש מוח מפותח של אספן בולים בכלל לא נחוצה תיקיית זיכרון. מדפדפים באלבום, רואים בול של פולין לזכר מחנות ההשמדה אושביץ, מיידנק, טרבלינקה – וכבר נזכרים בכתובת המטעה מעל לכניסה: "העבודה משחררת!"

כל אספן התנסה, מן הסתם, בחוויה זו, למרות שכל אחד יכול למצוא בתיקיית הזיכרון שלו חומר שונה. בדיון על נושא זה, אנו טוענים בפני אספנים רבים כי המיתוג יכול לבוא גם מהכיוון ההפוך. שומעים אמירה, משל, ונזכרים לפתע באיזה בול המביע את תוכן הדברים שזה עתה נאמרו, או תמונה של אדם מסוים, שהביע את הדברים האמורים. כך קורה שכשרואים את הבול ההונגרי של אם היושבת ליד מיטת ילד חולה של הצייר איגנץ זמלוייס, או בול של גתה, חושבים על הפתגם: "אספנים הם אנשים מאושרים!"

נזכרתי במודעה אחת בעיתון DONAUSTADT, לפרסום תערוכת הבולים שהייתה אמורה להתקיים בעיר דיסלדורף שבגרמניה. היה זה בול בגודל מעוות, עליו נראתה המיטה הסתורה עם כר מפתן חשוף, בשעה שמאחה היפה מופיעה נחה בלבוש צנוע. הֶקְסְט: "גם מאחה ממחרת לבקר בתערוכה שלנו!"

לא פלא, שגם לי צץ הרעיון, להשתמש בבולים מעוררי תשומת לב כללית למטרת פרסום. הצגתי בחלון הראווה של בית הממכר לבולים של אבי את הבול של מאחה בערך של פזטה אחת והצמדתי לפני האובייקט המושך הזה זכוכית מגדלת (בהגדלה של 12:1). כמצופה, תור קבוע של קהל רב נמשך לפני חלון הראווה.

יום אחד ראינו מבעד לשמשה שאחד הלקוחות הטובים ביותר שלנו, אדם מכובד ואספן שרוף, נשאר לעמוד מול חלון הראווה: כבודו הכומר של עירונו. בבהלה עקבנו אחריו, מוציא את משקפי המַצְבֵּט המוזהבים שלו מהנרתיק, מצמידים לאפו השמן ומתבונן מבעד לזכוכית המגדלת ב- פזטה אחת...

היינו עדים לתופעה מרעישה, לשערוריה קטנה. איש הכמורה בעל דרגה גבוהה, המשכיל, אמנם לא משתייך למתחסדים. כשנכנס זמן קצר לאחר מכן לחנותנו, קודם העמיד פנים רציניות, אך במהרה שיחרר חיוך ממזרי ואמר בהתחנפות: "האל סולח לנו על עוונותינו, ואתה, אדון קאופמן, תן לי סדרה אחת של גויה!"

מאחה על הבול הסגול בערך פזטה אחת בקושי הספיקה לדרות באור היום. יום אחד שכחנו למשוך מטה את הצלון והשמש שרפה דרך הזכוכית המגדלת חור קטן בבול, במקום צנוע ביותר של מאחה.

על בולים ואספנים

לא תמיד מגיב הבול בצורה כל כך בלתי אמצעית על הזיכרון, כמו מאחה של גויה. לפעמים צריך להניע קודם כל שורה של אסוציאציות, עד שמבט על בול מתחיל להזכיר משהו באופן לא ישיר.

בדפדפי באוסף צרפת שלי אני מגיע לשנת 1952 "אישים מפורסמים"... הערך של 3+12 פרנקים מראה את התמונה של אדוארד מאַנְה, צייר, 1832 – 1883. באילו תמונות של מאנה אני עוד נזכר? "אולימפיה", זו התלויה במוזיאון הלובר בפריז ובדומה ל-"מאחה העירומה" של גויה עוררה שורה של מחאות ושערוריות מקוממות. "נאנה", היצירה של אמיל זולא, העומדת רק בבגדיה התחטונים לפני המראה עם הפודריה בידה. "הבר בפולי-בְרֶג'ה" עם הזבניות המוכרות. "הבלונדינית בעלת החזה החשוף". כולם מייצגים טיפוסים של אהבה בתשלום, של זנות.

"אמור לי מה אתה אוסף ואומר לך מי אתה" – כך שיניתי פעם אמרה אחרת, כדי להעתיק אותה לתחום שלי. ובאמת התברר שאוסף-המוטיב "רפואה וצלב אדום" שייך לפרופ' דר' X הידוע, ובמדליית הזהב עבור האוסף "מוצרטאיידה" זכה – בצדק ובטבעיות – חבר התזמורת הפילהרמונית שלנו, מר סגל, לרגל התערוכה האחרונה. בעולם מוכר אוספו הבולט של קרדינל ספלמן "דת על בולים", שהוצג במספר תערוכות עולמיות. ומה בנוגע למי שאוסף "זיכרונות"? האם הוא חולם חלומות, הוזה? וכן, הוא החולם בהקיץ על העבר שחלף...

בתערוכת בולים אחת ראיתי, למשל, אוסף של בולי הולנד. כאן עברו לנגד עינינו בולים של המלכה וילהלמינה, היא בשנים 1891-1896 כנערה צעירה, ב-1898-1927 כאשה צעירה, מאז והלאה כל הזמן עגלגלה יותר ויותר, כשהפכה לאשה ולאם. אחר כך הופיעו הבולים עם הדיוקן של הנסיכה הצעירה יוליאנה ליד אמה וכאן קפץ לראשי הפתגם מהזיכרון:

הדואר החשאי – הנתיב הקפריסאי

המחבר מציג במאמר זה מקבץ של שאלות ובעיות שנוצרו לאחר שבחן באופן יסודי אוסף גדול של מעטפות שרכש לאחרונה

מאת: Drs. Avo Kaplanian

רקע

L מייצגת את המילה "מכתב" a letter item בעוד האותיות S.B.O. מצביעות על סניף הדואר דרום של ניקוסיה South Branch Office הממוקם בכיכר אלפתריה Eleftheria Square Post Office. דבר זה מעורר כמובן את השאלה מדוע הוטבעו חותמות דואר רשום אלו על המעטפות, ומה הייתה הסיבה לרישום המעטפות עם הגעת לניקוסיה? האם מדובר בתהליך של רישום כפוי? ואם כן, למה? על חלק מן המעטפות מוטבעת רק אחת מן החותמות האלו, על אחרות מוטבעות מספר חותמות, ויש גם מעטפות עליהן מוטבעות כל סוגי החותמות.

לאחרונה רכשתי מסוחר בקפריסין כמות גדולה של יותר מחמש מאות מעטפות, אשר נשלחו ממקומות שונים ברחבי הגדה המערבית ורצועת עזה אל מנהל הדואר של ניקוסיה, קפריסין. המדובר במעטפות חיצוניות שהכילו במקור מעטפות פנימיות ממוענות עם מכתבים שנועדו להישלח לקרובי משפחה וחברים במדינות ערב השונות. שיטת משלוח זו זכתה לכינוי "דואר חשאי". הנתיב הקפריסאי היה אחד משני הנתיבים הידועים כיום לאספנים. הנתיב השני היה דרך מנהל הדואר של לונדון, אנגליה. שתי דרכים עוקפות אלו שימשו באופן שיטתי וקבוע את האוכלוסייה הפלסטינאית על מנת לעקוף את עובדת העדר קשרי הדואר הישירים בין ישראל ומדינות ערב. נוהג זה החל מיד לאחר מלחמת ששת הימים. הסוחר ממנו רכשתי את הפריטים הבולאיים סיפר לי כי הוא נמנה על מכריו של מנהל הדואר של ניקוסיה, וקנה את המעטפות ישירות ממנו.

תיאור המעטפות

מה שמעניין במיוחד במעטפות אלו היא העובדה שעל יותר מ-90% מהן ניתן למצוא חותמות וסימונים שונים. מעבר לזאת, רבות מהן עברו צנזורה, ומודבקות עליהן תוויות בצבע חום בהיר עם הכיתוב "נבדק על ידי הצנזור" Opened By Censor או חותמת עגולה בצבע אדום עם הכיתוב "נבדק צנזורה קפריסין" Passed Censor Cyprus. על חלק מן המעטפות מוטבעת גם חותמת בת שורה אחת בצבע אדום עם הכיתוב RETURN TO SENDER "להחזיר לשולח".

בנוסף, על כמה מעטפות מוטבעת חותמת עגולה קטנה עם האות L מוקפת בעיגול, או חותמת יד של דואר רשום עם המילים REGISTERED/NICOSIA S.B.O. כתבתי אל מנהל הדואר בניקוסיה ובקשתי לברר מה משמעות חותמות אלו. בתשובה נאמר לי כי האות

החותמות הפלסטינאיות

מרכיב מתמיה במיוחד על חלק מן המעטפות הוא המצאותן של חותמות קטנות בנות שתי שורות המכילות שמות באותיות לטיניות של יישובים בגדה המערבית וברצועת עזה. לעיתים תכופות איות שם היישוב שונה מן המקובל, וקיימים גם מקרים של שגיאות גמורות.

9. על 184 מעטפות מוטבעת חותמת בת שתי שורות בצבע כחול עם המילים REGISTERED/ NICOSIA S.B.O. נשאלת השאלה מדוע הוטבעה חותמת רשום על מעטפה ללא כל סימון לביצוע הרישום או להדבקת תווית רשום? ומדוע בכלל היה צורך ברישום של מעטפות שלא נשלחו במקור בדואר רשום?

10. על 168 מעטפות מוטבעת חותמת ארוכה (103 מ"מ) בצבע אדום עם המילים RETURN TO SENDER. השאלה היא מדוע הוטבעה חותמת זו על המעטפות, ומדוע לא הוחזרו המעטפות לשולח (שהרי הן נשארו ברשות מנהל הדואר בניקוסיה)? השערתי היא שהחותמת הוטבעה על מעטפות שלא הכילו את שוברי התשובה הבינלאומיים שנועדו לשלם את המשלוח של המעטפה הפנימית ליעדה בארצות ערב. אולם עקב העדר כתובת השולח, נשלח בכל זאת המכתב הפנימי ליעדו.

החותמות עם שמות היישובים

כעת אני מגיע אל התעלומה הגדולה ביותר, המוצגת באותן חותמות קטנות בנות שתי שורות עם שמות היישובים. מעולם לא ראיתי קודם לכן חותמות כאלו, ואני יודע בוודאות שאיש לא דיווח על חותמות כאלו בעבר. בחלקן איות שמות היישובים חורג מהמקובל, דוגמת BET ZEHEAR במקום Beit Sahur, TIDERIAS במקום Tiberias וכך הלאה.

השאלה הראשונה העולה לדיון היא אם החותמות האלו הוטבעו על המעטפות בישראל או בקפריסין. אולי החותמות הוטבעו בישראל על מנת לציין על המעטפה החיצונית את המקום ממנו הגיעה המעטפה הפנימית ואת הנתיב שעברה קודם לשליחתה לקפריסין.

כך לדוגמה אם בחותמת על המעטפה החיצונית נכתב GENIN / VIA GAZA 3, משמעות הדבר שהמעטפה הפנימית מקורה היה בעיר ג'נין, והיא הועברה למשלוח בדואר עזה במקום להימסר לבית הדואר המקומי בג'נין. אולי המכתב הועבר לעזה על ידי אחד מעובדי האו"ם או על ידי אחד משליחי חברות ההובלה הפרטיות שפעלו בשטחים אלו. כמוכן, קיימת עדיין השאלה מדוע היה צורך לשלוח את המעטפות דרך עזה בזמן שניתן היה לשלוח אותן בכל אחד מבתי הדואר הרבים הפזורים ברחבי הגדה המערבית.

לסיכום

אני מאמין שאנו עוסקים בפרטי דואר חשאי מעניינים מאוד מראשית שנות השבעים. מאחר ולא פורסם רבות בעבר על שירות זה, קיימות עדיין שאלות רבות ותמיהות המחפשות פתרון.

מטרת מחקר זה היא לפרוס בפני החוקרים והאספנים את המידע המעניין והלא שגרתי המצוי באוסף מעטפות מיוחד זה. אני מבקש לעודד בכך את העיסוק והלימוד של תחום זה, לעורר שאלות ובעיות שימשכו את סקרנות החוקרים, ולקרא לעמיתי הבולאים לחפש אחר מעטפות דומות ולהציע פתרונות לבעיות שהתגלו בהן.

- TIBEHAS GOLDEN HEIGHTS / VIA GAZA 3
- BET ZEHEAR (Beit Sahur??) / VIA GAZA 3
- HALHU / VIA GAZA 3

בהמשך המאמר אדון במשמעות חותמות אלו.

התייעצות

התכתבתי עם ד"ר יוסף ואלך והחלפנו רעיונות באשר לחותמות מעניינות ומתמיהות אלו. הוא העלה את האפשרות שהחומר הבולאי "טופל" על ידי מישהו, שהוסיף חלק מן החותמות (ראה בנספח למאמר). הוא הופתע על ידי חותמות הצנזורה. הוא היה בטוח שתוויות הצנזורה לא הודבקו בישראל. דבר זה העלה את השאלה מדוע צונזרו המכתבים בקפריסין? האם המטרה הייתה להילחם בתופעות של טירור?

גם חותמות "להחזיר לשולח" העלו שאלות קשות. האם מדובר במעטפות בהן המעטפה הפנימית לא הכילה כתובת ברורה? או אולי הוטבעו חותמות אלו כאשר לא הוכנסו למעטפה מספר מספיק של שוברי תשובה בינלאומיים שנדרשו על מנת להעביר את המעטפה הפנימית ליעדה בארצות ערב?

אני לא סבור שמעטפות אלו "טופלו" או "זויפו" מהסיבה הפשוטה שאין טעם לעשות זאת. למרות שמעטפות "דואר חשאי" שעברו דרך קפריסין פחות שכיחות מאלו שעברו דרך לונדון, הן עדיין מצויות בכמויות גדולות, הן לא יקרות ולא קשה להשיגן. מאחר והמדובר במעטפות מרופטות, שהכתובות רשומות עליהן בכתב יד שונה זה מזה, אין ספק שהמדובר במעטפות אמיתיות שנשלחו לניקוסיה ובתוכן מעטפות פנימיות שנועדו לארצות ערב.

בחינה ומסקנות

לאחר בחינה מעמיקה של 520 המעטפות שברשותי ביכולתי להציג את הסיכום הבא:

1. כל המעטפות נשלחו בין חודש ינואר 1969 לחודש דצמבר 1972.
2. המעטפות נשלחו מיותר מ-40 מקומות יישוב שונים ברחבי הגדה המערבית ורצועת עזה.
3. על כל המעטפות מודבקים בולים ישראליים והן הוחתמו בחותמות ישראליות.
4. כשליש מן המעטפות נשלחו מן הגדה המערבית ושני שלישי מרצועת עזה.
5. 131 מעטפות נושאות על גבן חותמת הגעה של ניקוסיה.
6. על 166 מעטפות מודבקת תווית צנזורה בצבע חום בהיר עם הכיתוב OPENED BY CENSOR, שגודלה 61 x 35 מ"מ. התווית אינה דביקה, ונעשה שימוש בדבק על מנת להדביק את המעטפה, דבר שגרם להופעת כתמים חומים כהים סביב התווית.
7. על 211 מעטפות מוטבעת חותמת עגולה בצבע אדום (קוטר 21 מ"מ) עם המילים PASSED CENSOR CYPRUS. בתוך החותמת יש מספר שבין 1 ו-19. לדברי ד"ר ואלך החותמת לא הוטבעה בישראל. לא ברור מדוע השלטונות בקפריסין מצאו לנכון לצנזר את המכתבים? האם יתכן שהדבר נעשה על פי בקשת הישראלים כחלק מן המאבק בטירור?
8. על 182 מעטפות מוטבעת חותמת קטנה עם האות L מוקפת בעיגול. החותמות קיימות בצבע כחול, סגול או חום בהיר.

תגובת ד"ר יוסף ואלך

אחת המעטפות, לשם דוגמה, נשלחה מהיישוב ג'בליה שברצועת עזה, ונרשמה עליה כתובת השולח (נדיר) שהתגורר ברצועת עזה. למרות זאת טעה "החכמולוג" והטביע על המעטפה חותמת הכוללת שם יישוב מהגדה המערבית, דבר שאין בו כל היגיון.

בתמונה מספר 2 ניתן לראות כי תיית הצנזורה (המזוייפת לדעתי) מודבקת על חותמת ההגעה האמיתית של דואר ניקוסיה.

נקודה אחת הקשורה למעטפות צריכה לדעתי המשך בדיקה ובירור. חותמות הצנזורה ותוויות הצנזורה בוודאות לא נוספו על ידי ישראל לפני המשלוח לקפריסין, ולדעתי הן חלק מתהליך "בישול" המעטפות על ידי "החכמולוג". לעומת זאת, החותמות עם האות L הן סיפור שונה. חותמות כאלו היו בשימוש על ידי הצנזורה הישראלית, ויתכן כי הוטבעו על המעטפות בישראל על ידי הצנזורים. יש להמשיך ולחקור את המעטפות על מנת לברר מי באמת הטביע חותמות אלו.

חיזוק לדעתי שמרבית החותמות הוטבעו על ידי "החכמולוג" בשלב נפרד, שלא היה קשור כלל לפעילות הרגילה של הדואר בניקוסיה, אני מוצא בעובדה שמעולם לא התגלו קודם לכן מעטפות של הדואר החשאי בקפריסין ועליהן חותמות או תוויות דומות, או אפילו שרידים של חותמות כאלו. ברשות האספנים מצויות דוגמאות רבות של מעטפות כאלו, וכולן, בלי יוצא מן הכלל, הן בלי חותמות נוספות.

המעטפות הן כולן אמיתיות, ונשלחו לקפריסין משטחי הגדה המערבית ורצועת עזה. עם הגעתן לקפריסין הוטבעה על חלק מהן חותמת הגעה. המעטפה הפנימית הוצאה מתוכן והועברה על פי הנוהל המקובל ליעדה הסופי באחת מארצות ערב. המעטפה החיצונית, שלא היה בה עוד צורך, נותרה בבית הדואר של ניקוסיה, ונזרקה ככל הנראה לפח האשפה. בשלב זה, לדעתי, החל תהליך "עיבוד" המעטפות.

מישהו בבית הדואר של ניקוסיה (או אדם המקורב אליו), שלצורך המשך הכתבה נכנה אותו בשם "החכמולוג", אסף את המעטפות החיצוניות מפח האשפה של בית הדואר. לדעתי הוא החליט להוסיף להן חותמות שונות ותוויות צנזורה, על מנת להפוך אותן ל"מעניינות" יותר בעיני הבולאים ולהעלות את מחירן. לצורך "בישול" המעטפות הוא עשה שימוש בחותמות אמיתיות שהיו בבית הדואר של ניקוסיה.

בנוסף, הכין "החכמולוג" באופן פרטי את החותמות עם שמות היישובים והטביע אותן בחופשיות על המעטפות השונות. חוסר הבקיאות שלו הוביל ליצירת שמות משובשים וניתובים לא הגיוניים.

מכתבים שמקורם ביישובים שונים ברצועת עזה נותבו לעיתים דרך בית הדואר של עזה, והוטבעה עליהם החותמת Gaza 3. דבר זה גרם ככל הנראה ל"חכמולוג" לטעות ולחשוב שכל דברי הדואר מנותבים דרך עזה, כולל מכתבים שמקורם ביישובי הגדה המערבית.

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ
TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

בולי מידן ראובן

קונה ומוכר בולים בולי ישראל, שנתונים, תוויות קלוסנדורף, סימה ובולי זרחן שונים
טל' נייד: 052-8301265

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה, נושאים, ציפורים, אנויות, אומנות וכדור-רגל. ניתן לעשות הזמנה בדאר. סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בית טוב www.bait-tov.com

בולים בחבילות לפי נושאים ולפי מדינות, בולי ישראל, חותמות, אלבומים ואביזרים.
 שילחו 200 בולי ישראל משומשים כלשהם (לא שונים) רחוצים, נקיים ולא פסולים, ותקבלו סדרות בולי חו"ל.
ת"ד 2275 בת-ים 59121, טל/פקס: 03-5535313

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל, נושאים ויודאיקה, הופיע מחירון בולי ישראל 2008 בולי הרשות הפלסטינאית

מבצע:
הוויד שקוף ושחור, 120 ש"ח

יבוא אלבומי IMPORTA והוויד
רח' אלנבי 76 ת"א קומה ב' טל: 03-5163871
טלפון סולארי: 0545-390225; אי-מייל: gil-adi@zahav.net.il

מרכז הבולים

מתמחים במוקדמים, מנדט, מנהלת העם ובולי ישראל, טעויות, תוויות מכל הסוגים, זרחנים בולי חו"ל לפי חלוקה למדינות ונושאים
 נציג בלעדי של DAVO-MICHEL
אלנבי 94 תל-אביב (במרחף)
טל: 03-5605430; פקס: 03-5605755
email:stamps.center@gmail.com

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה לקהל הרחב ביום ה' בלבד בשעות 12:00-19:30 (ללא תשלום)
 השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות - לחברי ההתאחדות. עיון במקום - לקהל הרחב.

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א', טל: 03-6295547

קונים בלבד!
 קונים אוספים ולוטים של מעטפות ומכתבים שעברו בדואר מפלשתינה וישראל (לא מעטפות יום ראשון)
תשלום מידי

אמנות מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ

טל. 03-5477966

שנאור בולים

מבחר בולי ישראל וחו"ל אלבומים ואביזרי בולאות
 רח' יפו 43 חיפה

טל': 04-8512134 פקס: 04-6767279

אליק רינק

בולים ומטבעות

קונה ומוכר

רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,
 טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131,
מען: 03-5227922

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!

דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,
טל/פקס. 03-5251552,
דוא"ל: motib51@smile.net.il

אוספים - איתן בר-ארז

הערכה ושמאות, תיווך ומכירה פומבית של אוספים באינטרנט, קניה ומכירה לפרטיים

סניף ירושלים: בניין כלל חנות 325, רח' יפו 97 י"ם, טל': 02-6259638
 פתח-תקווה: ברנדה 58 פ"ת, טל': 03-9337024
 נייד: 052-5974151

בס"ד

עוואד משה - Talia Stamps

קונה ומוכר בולי ישראל, שנתונים, מעטפות מיוחדות, גיליונות מיוחדים, מעטפות וגיליונות גנריים, תוויות קלוסנדורף, סימה, בולי זרחן שונים, אלבומיות ודפי מזכרת.

טל: 03-7301142. נייד: 052-3315322
moshe.aharon39@gmail.com

בולי כחול לבן

Blue White Stamps

קונה, מוכר, מחליף, מכירה פומבית, אביזרים, בולים, מטבעות ושטרות.

רח' המלך ג'ורג' 6 (ירידה מאלנבי), ת.ד. 23257 תל-אביב 61231

טל': 03-5281023, 03-5015496, פקס: 03-6521145

Email: info@bwsegal.com

בולי או"ם למען עולם טוב יותר אוספים בולים נהנים ולומדים

ההנפקות הבאות:
• האו"ם - התחבורה
בים, באוויר וביבשה
• גליון גנרי - נגד
העסקת ילדים
• תרבות הילדים -
סדרה שנייה

4 ביוני 2010:
בולים מן המניין ודברי בולים

28 ביוני 2010: ציון 65 שנה ליסוד האו"ם

גליונות זיכרון

